

BUITENGEWONE
OFFISIELLE KOERANT
VAN SUIDWES - AFRIKA.

OFFICIAL GAZETTE
EXTRAORDINARY
OF SOUTH WEST AFRICA.

UITGawe OP GESAG.

PUBLISHED BY AUTHORITY.

1/- Maandag, 30 Mei 1960

WINDHOEK

Monday, 30th May, 1960

No. 2254

INHOUD.

CONTENTS.

Bladsy/Page

GOEWERMENSKENNISGEWING—

No. 112. Ordonnansies, 1960: Uitvaardiging van

GOVERNMENT NOTICE—

Ordinances, 1960: Promulgation of

413

Goewermentskennisgewing.

Government Notice.

Die volgende Goewermentskennisgewing word vir algemene inligting gepubliseer.

The following Government Notice is published for general information.

C. F. MARAIS,
Sekretaris van Suidwes-Afrika.

C. F. MARAIS,
Secretary for South West Africa.

Kantoor van die Administrateur,
Windhoek.

Administrator's Office,
Windhoek.

No. 112.]

[30 Mei 1960.

No. 112.]

[30th May, 1960.

ORDONNANSIES, 1960. UITVAARDIGING VAN.

ORDINANCES, 1960: PROMULGATION OF.

Dit het die Administrateur behaag om sy goedkeuring te heg, ooreenkomsdig artikel *twee-en-dertig* van „De Suidwest-Afrika Konstitutie Wet 1925” (Wet 42 van 1925), aan die volgende Ordonnansies wat hiermee vir algemene inligting gepubliseer word, ooreenkomsdig artikel *vier-en-dertig* van gemelde Wet:—

The Administrator has been pleased to assent, in terms of section *thirty-two* of the South-West Africa Constitution Act, 1925 (Act No. 42 of 1925), to the following Ordinances which are hereby published for general information in terms of section *thirty-four* of the said Act:—

No.	Titel	Title	Bladsy/Page
No. 8.	Ongemagtigde Uitgawes (1958—'59) Ordonnansie, 1960	Unauthorised Expenditure (1958—'59) Ordinance, 1960	415
No. 9.	Middlele (1960—61) Ordonnansie, 1960	Appropriation (1960—61) Ordinance, 1960	415
No. 10.	Wysigingsordonnansie op die Beheer van die Suiwelnywerheid, 1960	Dairy Industry Control Amendment Ordinance, 1960	418
No. 11.	Wysigingsordonnansie op Hospitale en Liefdadigheidsinrigtings, 1960	Hospitals and Charitable Institutions Amendment Ordinance, 1960	418
No. 12.	Wysigingsordonnansie op Natuurlike en Historiese Gedenkwaardighede, Oudheid-oorblyfsels en Antieke Voorwerpe, 1960	Natural and Historical Monuments, Relics and Antiques Ordinance, 1960	418
No. 13.	Wysigingsordonnansie op die Toelating van Prokureurs, Notarisse en Transportbesorgers, 1960	Attorneys, Notaries and Conveyancers Admission Amendment Ordinance, 1960	419
No. 14.	Munisipale Wysigingsordonnansie, 1960	Municipal Ordinance Amendment Ordinance, 1960	420

No. 15. Ordonnansie ter reëling van Lidmaatskap van die Unie-weduweespensioenfonds, 1960	Regulation of Membership of the Union Widows' Pension Fund Ordinance, 1960	420
No. 16. Wysigingsordonnansie op Maatskaplike Pensioene, 1960	Social Pensions Amendment Ordinance, 1960	421
No. 17. Wysigingsordonnansie op Reisvoorregte vir Administrasiewerknemers, 1960	Administration Employees' Travelling Privileges Amendment Ordinance, 1960	421
No. 18. Wysigingsordonnansie op Administrasiewerknemerspensioene, 1960	Administration Employees Pension Amendment Ordinance, 1960	422
No. 19. Verdere Wysigingsordonnansie op die Onderwys, 1960	Education Further Amendment Ordinance, 1960	423
No. 20. Wysigingsordonnansie op Pensioene van Onderwysers, 1960	Teachers' Pensions Amendment Ordinance, 1960	430
No. 21. Ordonnansie op die Opdra van Magte, 1960	Delegation of Powers Ordinance, 1960	431
No. 22. Wysigingsordonnansie op die Uitroeiting van Ongediertes, 1960	Vermin Extermination Amendment Ordinance, 1960	431
No. 23. Ordonnansie op Naturellereservate, 1960	Native Reserves Ordinance, 1960	432
No. 24. Wysigingsordonnansie op Naturelleadministrasie, 1960	Native Administration Amendment Ordinance, 1960	432
No. 25. Wysigingsordonnansie op Myne, Werke en Minerale, 1960	Mines, Works and Minerals Amendment Ordinance, 1960	433
No. 26. Wysigingsordonnansie op Onderstand van Boere, 1960	Farmers' Special Relief Amendment Ordinance, 1960	434
No. 27. Wysigingsordonnansie op die Landbank, 1960	Land Bank Amendment Ordinance, 1960	435
No. 28. Wysigingsordonnansie op Vermaaklikheidsbelasting, 1960	Entertainments Tax Amendment Ordinance, 1960	435
No. 29. Wysigingsordonnansie op Fabrieke, Masjinerie en Bouwerk, 1960	Factories, Machinery and Building Work Amendment Ordinance, 1960	436
No. 30. Ordonnansie op Adverteer langs, en Toebou van Paaie, 1960	Advertising on Roads and Ribbon Development Ordinance, 1960	437
No. 31. Herroepingsordonnansie op Gevangenis en Verbeteringsgestigte, 1960	Prisons and Reformatories Repeal Ordinance, 1960	444
No. 32. Wysigingsordonnansie op Dranklisensies, 1960	Liquor Licensing Amendment Ordinance, 1960	445
No. 33. Wysigingsordonnansie op Wildbeskerming, 1960	Game Preservation Amendment Ordinance, 1960	446
No. 34. Wysigingsordonnansie op Wildtuine en Private Wildreserwes, 1960	Game Parks and Private Game Reserves Amendment Ordinance, 1960	447
No. 35. Wysigingsordonnansie op Patente, Modelle, Handelsmerke en Outeursregte, 1960	Patents, Designs, Trade Marks and Copyright Amendment Ordinance, 1960	448

No. 8 van 1960.

ORDONNANSIE

Tot aanwending van 'n verdere geldbedrag vir die diens van die Gebied Suidwes-Afrika vir die jaar wat op die een-en-dertigste dag van Maart 1959 geëindig het, tot bestryding en dekking van sekere ongemagtigde uitgawes.

(Goedgekeur 21 Mei 1960.)

(Afrikaanse teks deur die Administrateur geteken.)

No. 8 of 1960.

ORDINANCE

To apply a further sum of money towards the service of the Territory of South West Africa for the year ended on the thirty-first day of March, 1959, for the purpose of meeting and covering certain unauthorised expenditure.

(Assented to 21st May, 1960.)

(Afrikaans text signed by the Administrator.)

Die Wetgewende Vergadering van die Gebied Suidwes-Afrika VERORDEN:—

1. Die Administrasierekening van die Gebied Suidwes-Afrika word hierby belas met die bedrag van sewe duisend, nege honderd en twaalf pond, twee sjellings en ses pennies tot dekking van sekere uitgawes bo en behalwe die bedrag beskikbaar gestel vir die diens van die Gebied Suidwes-Afrika vir die jaar wat op die een-en-dertigste dag van Maart 1959 geëindig het. Hierdie uitgawes word uiteengesit in die Bylae tot hierdie Ordonnansie en word nader omskryf in paragraaf ses bladsy drie-en-twintig van die Verslag (aan die Wetgewende Vergadering voorgelê) van die Kontroleur en Ouditeur-General oor die rekenings vir vermelde boekjaar en in die Eerste Verslag van die Gekose Komitee oor Openbare Rekenings 1960.

2. Hierdie Ordonnansie heet die Ongemagtigde Uitgawes (1958-'59) Ordonnansie 1960.

BYLAE.

Begrotings-pos	Titel.	Bedrag.
		f s. d.
1	Administrasie	1,105. 1. 6
9	Regspleging	1,843. 2.10
15	Gevangenisse en Verbetteringsgestigte	4,789.16. 8
16	Gesondheid	174. 1. 6
	TOTAAL	7,912. 2. 6

SCHEDULE.

No. of Vote	Title of Vote.	Amount
		f s. d.
1	Administration	1,105. 1. 6
9	Administration of Justice	1,843. 2.10
15	Prisons and Reformatories	4,789.16. 8
16	Health	174. 1. 6
	TOTAL	7,912. 2. 6

No. 9 van 1960.

ORDONNANSIE

Tot aanwending van 'n bedrag van hoogstens twintigmiljoen sewehonderd-een-en-twintigduisend, driehonderd-en-tien pond ten behoeve van die diens van die Gebied Suidwes-Afrika vir die boekjaar wat op die een-en-dertigste dag van Maart 1961 eindig.

(Goedgekeur 21 Mei 1960.)

(Afrikaanse teks deur die Administrateur geteken.)

No. 9 of 1960.

ORDINANCE

To apply a sum not exceeding twenty million seven hundred and twenty-one thousand three hundred and ten pounds towards the service of the Territory of South West Africa for the financial year ending on the thirty-first day of March, 1961.

(Assented to 21st May, 1960.)

(Afrikaans text signed by the Administrator.)

Die Wetgewende Vergadering van die Gebied Suidwes-Afrika VERORDEN:—

1. Die Administrasie-rekening van die Gebied Suidwes-Afrika word hiermee belas met die somme geld wat

BE IT ORDAINED by the Legislative Assembly for the Territory of South West Africa —

1. The Administration Account of the Territory of South West Africa is hereby charged with such sums

nodig mag wees vir die diens van die Gebied vir die boekjaar wat op die een-en-dertigste dag van Maart 1961 eindig, maar gesamentlik hoogstens sewentien-miljoen vierhonderd een-en-twintigduisend driehonderd-en-tien pond op die inkomsterekening soos uiteengesit in Kolum 1 van die Eerste Bylae.

2. Ingevolge die bepalings van Artikel 6 (2) van Ordonnansie 13 van 1944, soos gewysig deur Ordonnansie 27 van 1957, word die Administrasie-rekening van die Gebied Suidwes-Afrika verder belas met die somme geld wat nodig mag wees vir die diens van die Gebied vir die boekjaar wat op die een-en-dertigste dag van Maart 1961 eindig, maar gesamentlik hoogstens een-miljoen pond op die Reserverekening van die Gebiedsontwikkelings- en -Reservewefonds, soos uiteengesit in Kolum 1 van die Tweede Bylae.

3. Ingevolge die bepalings van Artikel 6 (2) van Ordonnansie 13 van 1944, soos gewysig deur Ordonnansie 27 van 1957, word die Administrasie-rekening van die Gebied Suidwes-Afrika verder belas met die somme geld wat nodig mag wees vir die diens van die Gebied vir die boekjaar wat op die een-en-dertigste dag van Maart 1961 eindig, maar gesamentlik hoogstens tweemiljoen driehonderdduisend pond op die Kapitaal Gebeurlikhedsrekening van die Gebiedsontwikkelings- en -Reservewefonds, soos uiteengesit in Kolum 1 van die Derde Bylae.

4. Die geld wat deur hierdie Ordonnansie beskikbaar gestel word, moet aangewend word vir die dienste in besonderhede vermeld in die Bylaes en meer omstandig uiteengesit in die Begroting van Uitgawes wat gedek moet word uit Inkomstefondse (S.W.A. 3-1960) soos deur die Wetgewende Vergadering goedgekeur, en behoudens artikel vyf hiervan, en vir geen ander doel nie.

5. Met die goedkeuring van die Administrateur kan 'n besparing onder die een sub-hoof van 'n begrotingspos aangewend word tot dekking van 'n oorskryding onder enige ander sub-hoof, of van uitgawe onder 'n nuwe sub-hoof van dieselfde begrotingspos: Met dien verstande dat die somme wat in Kolum 2 van die Bylaes voorkom, nie oorskry mag word nie, en hesparings daarop ewemin aangewend mag word vir enige ander doel as dié waarvoor die geld hierby toegestaan word soos in die gemelde Bylaes aangedui.

6. Hierdie Ordonnansie heet die Middele (1960-61) Ordonnansie 1960.

of money as may be required for the service of the Territory for the financial year ending on the thirty-first day of March, 1961, not exceeding in the aggregate seventeen million four hundred and twenty-one thousand three hundred and ten pounds on revenue account as shown in Column 1 of the First Schedule.

2. In terms of Section 6 (2) of Ordinance 13 of 1944, as amended by Ordinance 27 of 1957, the Administration Account of the Territory of South West Africa is further charged with such sums of money as may be required for the service of the Territory for the financial year ending on the thirty-first day of March, 1961, not exceeding in the aggregate one million pounds on Reserve Account of the Territorial Development and Reserve Fund as shown in Column 1 of the Second Schedule.

3. In terms of Section 6 (2) of Ordinance 13 of 1944, as amended by Ordinance 27 of 1957, the Administration Account of the Territory of South West Africa is further charged with such sums of money as may be required for the service of the Territory for the financial year ending on the thirty-first day of March, 1961, not exceeding in the aggregate two million three hundred thousand pounds on the Capital Contingencies Account of the Territorial Development and Reserve Fund as shown in Column 1 of the Third Schedule.

4. The money appropriated by this Ordinance shall be applied to the services detailed in the Schedules, and more particularly specified in the Estimates of Expenditure to be defrayed from Revenue Funds (S.W.A. 3-1960), as approved by the Legislative Assembly, and subject to section five hereof and to no other purpose.

5. With the approval of the Administrator a saving on any sub-head of a Vote may be made available to meet excess expenditure on any other sub-head, or expenditure on a new sub-head of the same vote: Provided that the sums appearing in column 2 of the Schedule shall not be exceeded, nor shall savings thereon be available for any purpose other than that for which the money is hereby granted as indicated in the said Schedules.

6. This Ordinance shall be called the Appropriation (1960-61) Ordinance, 1960.

EERSTE BYLAE.

(Ten laste van Inkomsterekening.)

No.	Benaming van Begrotingspos.	Kolum 1	Kolum 2
		£	£
1	Administrasie . . .	1,935.060	
	Met inbegrip van —		
	Toelae aan Suidwes-Afrika Jaarboek . . .	350	
	Toelae aan Visnywerheidsnavorsingsinsti-tuut . . .	2,500	
	Geskenke aan Vooraanstaande persone . . .	500	
	Toelae: South West Air Transport (Pty) Ltd.	3,000	
	Toelae aan die Kommissie vir die behoud van natuurlike en Historiese Gedenkwaardighede en antieke voorwerpe . . .	1,000	
	Toelae aan die Dierenbeskermingsvereniging . . .	100	
	Toelae aan S.W.A. Na-sionale Skietvereni-ging . . .	200	
	Toelae aan die Munisipale Vereniging van S.W.A. . . .	400	

FIRST SCHEDULE.

(Chargeable to Revenue Account.)

No.	Vote Designation . . .	Column 1	Column 2
		£	£
1	Administration . . .	1,935.060	
	Including —		
	Grant to South West Africa Annual . . .	350	
	Grant to Fishing Industry Research Institute . . .	2,500	
	Gifts to distinguished persons . . .	500	
	Grant: South West Air Transport (Pty) Ltd.	3,000	
	Grant to the Commission for the preservation of Natural and Historical Monuments, Relics and Antiques . .	1,000	
	Grant to the Society for the Prevention of Cruelty to Animals . .	100	
	Grant to S.W.A. National Bisley Association .	200	
	Grant to Municipal Association of S.W.A. . .	400	

Toelae aan Padveiligheidsorganisasie van S.W.A.	6,600	Grant to Road Safety Organisation of S.W.A.	6,600
Toelae aan Boerderybelangefonds	200,000	Grant to Farming Interest Fund	200,000
2 Wetgewende Vergadering	.29,940	2 Legislative Assembly	29,940
3 Landbou	448,900	3 Agriculture	448,900
4 Ouditeuring	44,140	4 Audit	44,140
5 Doeane en Aksyns	33,550	5 Customs and Excise	33,550
6 Onderwys	1,707,080	6 Education	1,707,080
7 Werke	818,070	7 Works	818,070
8 Regspleging	159,300	8 Administration of Justice	159,300
9 Lande, Aktes en Opmeetings	172,910	9 Lands, Deeds and Surveys	172,910
10 Mynwese	10,430	10 Mines	10,430
11 Waterwese	525,290	11 Water Affairs	525,290
12 Pensioene en Gratifikasies	155,250	12 Pensions and Gratuities	155,250
13 Pos-, Telegraaf- en Telefoonwese	661,300	13 Posts, Telegraphs and Telephones	661,300
14 Gevangenis en Tronke	94,420	14 Prisons and Gaols	94,420
15 Gesondheid	787,750	15 Health	787,750
16 Paaiie	215,220	16 Roads	215,220
17 Volkswelsyn	281,100	17 Social Welfare	281,100
18 Aanwending uit Inkomstefonds van die Gebied tot die Gebiedsontwikkelings- en -Reservefonds	9,341,600	18 Appropriation from Territory Revenue Fund to the Territorial Development and Reserve Fund	9,341,600
		Total £17,421,310	
	Totaal £17,421,310		

TWEEDE BYLAE.

(Ten laste van die Reservewerekening van die Gebiedsontwikkelings- en -Reservefonds.)

No.	Benaming van Begrotingspos	Kolom 1	Kolom 2
		£	£
1	Aan die Landbank vir die rehabilitasie van droogtegeteisterde boere ander dan geregistreerde huurders van staatsgrond	600,000	
2	Aan die Landraad vir die rehabilitasie van droogtegeteisterde geregistreerde huurders van staatsgrond	400,000	
	Totaal	1,000,000	

DERDE BYLAE.

(Ten laste van die Kapitaal Gebeurlikheidsrekening van die Gebiedsontwikkelings- en -Reservefonds.)

No.	Benaming van Begrotingspos	Kolom 1	Kolom 2
		£	£
1	Staatswaterskemas:		
	Mariental (Hardap)	1,500,000	
2	Ander Waterskemas:		
	Swakopprivierdam	800,000	
	Totaal	£2,300,000	

SAMEVATTING.

Bedrag ten laste van Inkomsterekkening	£17,421,310
Bedrag ten laste van Reservewerekening van die Gebiedsontwikkelings- en -Reservefonds	£ 1,000,000
Bedrag ten laste van die Kapitaal Gebeurlikheidsrekening van die Gebiedsontwikkelings- en -Reservefonds	£ 2,300,000
	Totaal £20,721,310

SECOND SCHEDULE.

(Chargeable to the Reserve Account of the Territorial Development and Reserve Fund.)

No.	Vote Designation.	Column 1	Column 2
		£	£
1	To Landbank for the rehabilitation of drought-stricken farmers other than registered lessees of state-owned land	600,000	
2	To landboard for the rehabilitation of drought-stricken registered lessees of state-owned land	400,000	
	Total	1,000,000	

THIRD SCHEDULE.

(Chargeable to the Capital Contingencies Account of the Territorial Development and Reserve Fund)

No.	Vote Designation.	Column 1	Column 2
		£	£
1	State Water Schemes:		
	Mariental (Hardap)	1,500,000	
2	Other Water Schemes:		
	Swakop River Dam	800,000	
	Total	£2,300,000	

SUMMARY.

Amount chargeable to Revenue Account	£17,421,310
Amount chargeable to Reserve Account of the Territorial Development and Reserve Fund	£ 1,000,000
Amount chargeable to the Capital Contingencies Account of the Territorial Development and Reserve Fund	£ 2,300,000
	Total £20,721,310

No. 10 van 1960.

No. 10 of 1960.

ORDONNANSIE

Ter wysiging van die Ordonnansie op die Beheer van die Suiwelnywerheid 1931.

(Goedgekeur 21 Mei 1960.)

(Afrikaanse teks deur die Administrateur geteken.)

Die Wetgewende Vergadering van die Gebied Suid-wes-Afrika VERORDEN:—

1. Artikel *drie-en-twintig* van die Ordonnansie op die Beheer van die Suiwelnywerheid 1931 (Ordonnansie 16 van 1931) word hierby gewysig deur die byvoeging van die woorde „of gedroogde melk of gekondenseerde melk” na die woord „kaas” in paragraaf (a) daarvan.
2. Hierdie Ordonnansie heet die Wysigingsordonnansie op die Beheer van die Suiwelnywerheid 1960.

No. 11 van 1960.

ORDONNANSIE

Ter wysiging van die wet op hospitale en liefdadighedsinrigtings.

(Goedgekeur 21 Mei 1960.)

(Engelse teks deur die Administrateur geteken.)

Die Wetgewende Vergadering van die Gebied Suid-wes-Afrika VERORDEN:—

1. Artikel *een-en-dertig* van die Ordonnansie op Hospitale en Liefdadighedsinrigtings 1930 (Ordonnansie 16 van 1930) soos gewysig, word hierby deur die volgende artikel vervang —

„Hoe tekort gedeke kan word.”

31. As daar in 'n bepaalde jaar 'n tekort voorkom, gelas die Administrateur, by oortuiging dat die raad redelike pogings aangewend het om vrywillige bydraes van die publiek in te samel en gelde van pasiënte in te vorder, en dat die raad met inagneming van die omstandighede van die betrokke wyk en die klas pasiënte aan wie die raad hoofsaaklik onderstand verleen, 'n redelike bedrag uit sodanige inkomstebronne ontvang het, die algehele aanvulling van so 'n tekort uit die Gebiedsinkomstefonds.”

2. Hierdie Ordonnansie heet die Wysigingsordonnansie op Hospitale en Liefdadighedsinrigtings 1960.

No. 12 van 1960.

ORDONNANSIE

Ter wysiging van die Ordonnansie op die Natuurlike en Historiese Gedenkwaardighede, Oudheid-oorblyfsels en Antieke Voorwerpe 1948.

(Goedgekeur 21 Mei 1960.)

(Afrikaanse teks deur die Administrateur geteken.)

Die Wetgewende Vergadering van die Gebied Suid-wes-Afrika VERORDEN:—

1. Artikel *nege* van die Ordonnansie op die Natuurlike en Historiese Gedenkwaardighede, Oudheidoorblyf-

ORDINANCE

To amend the Dairy Industry Control Ordinance, 1931.

(Assented to 21st May, 1960.)

(Afrikaans text signed by the Administrator.)

BE IT ORDAINED by the Legislative Assembly for the Territory of South West Africa as follows:—

1. Section *twenty-three* of the Dairy Industry Control Ordinance, 1931 (Ordinance 16 of 1931) is hereby amended by the addition of the words “or dried milk or condensed milk” after the word “cheese” in paragraph (a) thereof.
2. This Ordinance shall be called the Dairy Industry Control Amendment Ordinance, 1960.

No. 11 of 1960.

ORDINANCE

To amend the law relating to Hospitals and Charitable Institutions.

(Assented to 21st May, 1960.)

(English text signed by the Administrator.)

BE IT ORDAINED by the Legislative Assembly for the Territory of South West Africa as follows:—

1. The following section is hereby substituted for section *thirty-one* of the Hospitals and Charitable Institutions Ordinance, 1930 (Ordinance 16 of 1930), as amended —

“How deficits may be met.”

31. If in any year there is a deficit the Administrator shall, if he is satisfied that the board has reasonably endeavoured to collect voluntary contributions from the public and to recover fees from patients, and having regard to the circumstances of the area concerned and the class of patients mostly furnished with relief by the board, a reasonable amount has been received by the board from such sources of revenue, order the whole payment of such deficit out of the Territory Revenue Fund.”

2. This Ordinance shall be called the Hospitals and Charitable Institutions Amendment Ordinance, 1960.

No. 12 of 1960.

ORDINANCE

To amend the Natural and Historical Monuments, Relics and Antiques Ordinance, 1948.

(Assented to 21st May, 1960.)

(Afrikaans text signed by the Administrator.)

BE IT ORDAINED by the Legislative Assembly for the Territory of South West Africa as follows:—

1. The following section is hereby substituted for section *nine* of the Natural and Historical Monuments,

sels en Antieke Voorwerpe 1948, (Ordonnansie 13 van 1948) word hierby deur die volgende artikel vervang:

Administrateur kan verwydering of uitvoer van gedenkwaardigheid, oudheid-oorblyfsel of antieke voorwerp verbied.

9. (1) Die Administrateur kan op aanbeveling van die kommissie by kennisgewing in die *Offisiële Koerant*, die verwydering of uitvoer, sonder die skriftelike toestemming van die kommissie, van 'n voorwerp of groep of versameling van voorwerpe wat volgens sy oordeel ingevolge artikel *sewe* as gedenkwaardigheid, oudheid-oorblyfsel of antieke voorwerp sou geproklameer kan word, verbied.

(2) Die eienaar van so 'n voorwerp of groep of versameling van voorwerpe of van 'n voorwerp wat deel uitmaak van so 'n groep of versameling, wat met so 'n verbod gemoeid is, kan aan die kommissie 'n beswaarskrif teen bedoelde verbod voorlê. Die kommissie moet die beswaarskrif aan die Administrateur voorlê, wat die verbod dan kan intrek, wysig of bekragtig."

2. Hierdie Ordonnansie heet die Wysigingsordonnansie op Natuurlike en Historiese Gedenkwaardighede, Oudheid-oorblyfsels en Antieke Voorwerpe 1960.

Relics and Antiques Ordinance, 1948 (Ordinance 13 of 1948).

"Administrator may prohibit removal or export of monuments, relics or antiques.

9.(1) The Administrator may on the recommendation of the commission by notice in the *Official Gazette* prohibit the removal or export without the commission's written approval of any object or group or collection of objects which, in his opinion, could be proclaimed as a monument, relic or antique under section seven.

(2) The owner of such an object or group or collection of objects or of an object forming part of such a group or collection affected by such a prohibition may submit to the commission a written protest against such prohibition. The commission shall submit such written protest to the Administrator who may then revoke, amend or confirm such prohibition."

2. This Ordinance shall be called the Natural and Historical Monuments, Relics and Antiques Amendment Ordinance, 1960.

No. 13 van 1960.

ORDONNANSIE

Ter wysiging van die Wysigingsordonnansie op die Toelating van Prokureurs, Notaris en Transportbesorgers 1959.

(Goedgekeur 21 Mei 1960.)

(Engelse teks deur die Administrateur geteken.)

No. 13 of 1960.

ORDINANCE

To amend the Attorneys, Notaries and Conveyancers Admission Amendment Ordinance, 1959.

(Assented to 21st May, 1960.)

(English text signed by the Administrator.)

Die Wetgewende Vergadering van die Gebied Suid-wes-Afrika VERORDEN:—

1. Die onderstaande paragrawe word hierby in die Wysigingsordonnansie op die Toelating van Prokureurs, Notaris en Transportbesorgers 1959 (Ordonnansie 7 van 1959) na paragraaf 8 van Bylae A daarvan ingevoeg:

„8bis. Artikel *twee-en-dertig* van die Toelating van Prokureurs, Notaris en Transportbesorgers Wet 1934 (Wet 23 van 1934) word vertolk asof —

- (1) die uitdrukking „een-en-dertig Desember 1938” in paragraaf (a) van subartikel (5) „eerste Mei 1960” lees;
- (2) die uitdrukking „een-en-twintigste dag van Februarie 1941” in paragrawe (f) en (g) onder-skeidelik van subartikel (5) „eerste dag van Mei 1960” lees.
- (3) die woorde „behalwe 'n private maatskappy binne die betekenis van artikel *honderd-en-vier*, of 'n wysiging daarvan, van die Maatskappywet, 1926, (Wet 26 van 1926)” wat verskyn tussen hakies in paragraaf (a) van subartikel (5) weg-gelaat is uit die teks.

8ter. Artikel *twee-en-dertig bis* van die Toelating van Prokureurs, Notaris en Transportbesorgers Wet 1934 (Wet 23 van 1934) word vertolk asof die uitdrukking „een-en-dertigste dag van Desember 1938” in paragraaf (e) van subartikel (2) „eerste dag van Mei 1960” lees.”

2. Hierdie Ordonnansie heet die Wysigingsordonnansie op die Toelating van Prokureurs, Notaris en Transportbesorgers 1960.

BE IT ORDAINED by the Legislative Assembly for the Territory of South West Africa as follows:—

1. The following paragraphs are hereby inserted in the Attorneys, Notaries and Conveyancers Admission Amendment Ordinance, 1959 (Ordinance 7 of 1959) after paragraph 8 of Schedule A:—

8bis. Section *thirty-two* of the Attorneys, Notaries and Conveyancers Admission Act, 1934 (Act 23 of 1934) shall be construed as if —

- (1) the expression "thirty-first December, 1938" in paragraph (a) of sub-section (5) read "first May, 1960";
- (2) the expression "twenty-first day of February, 1941" in paragraphs (f) and (g) of sub-section (5) read "first day of May, 1960" respectively;
- (3) the words "not being a private company within the meaning of section *one hundred and four*, or any amendment thereof, of the Companies Act 1926 (Act 46 of 1926)" appearing in brackets in paragraph (a) of sub-section (5) were omitted from the text.

8ter. Section *thirty-two bis* of the Attorneys, Notaries and Conveyancers Admission Act, 1934 (Act 23 of 1934) shall be construed as if the expression "thirty-first day of December, 1938" in paragraph (e) of sub-section (2) read "first day of May, 1960".

2. This Ordinance shall be called the Attorneys, Notaries and Conveyancers Admission Amendment Ordinance, 1960.

No. 14 van 1960.

No. 14 of 1960.

ORDONNANSIE

Ter wysiging van die wet op munisipaliteit.

(Goedgekeur 21 Mei 1960.)

(Engelse teks deur die Administrateur geteken.)

Die Wetgewende Vergadering van die Gebied Suid-wes-Afrika VERORDEN:—

1. Artikel eenhonderd sewe-en-veertig van die Municipale Ordonnansie 1949 (Ordonnansie 3 van 1949) word hierby gewysig deur die inyoeing van die volgende nuwe subparagraph na subparagraph (ii) van paraagraaf (a) van subartikel (2) en die hernommering van die oorblywende subparagraphs na subparagraphs (iv) en (v) onderskeidelik:

„(iii) Waar die gewone werklike inkomste van die munisipaliteit bereken op die grondslag uiteengesit in subparagraph (ii) £500,000 oorskry en die Raad oortuig is dat die toelae van £1,000 ontoereikend is of sal wees, kan die Raad met die toestemming van die Administrateur vir die tydperk eindigende September 1959 'n bykomende persoonlike toelae van hoogstens £500 per jaar aan die burgemeester betaal”.

2. Hierdie Ordonnansie heet die Municipale Wysigingsordonnansie 1960 en word beskou as reeds in werking van die eerste dag van Januarie 1959.

No. 15 van 1960.

ORDONNANSIE

Om voorsiening te maak vir manlike bydraers tot 'n goedgekeurde pensioenfonds om lede van die Unie-weduweespensioenfonds te word.

(Goedgekeur 21 Mei 1960.)

(Afrikaanse teks deur die Administrateur geteken.)

Die Wetgewende Vergadering van die Gebied Suid-wes-Afrika VERORDEN:—

1. In hierdie Ordonnansie, tensy die met die samehang strydig is, beteken — „goedgekeurde fonds” die Administrasiewerknemerspensioenfonds wat kragtens artikel twee van die Administrasiewerknemerspensioenordonnansie 1959 (Ordonnansie 19 van 1959) gestig is en deur die Administrasie van die Gebied bestuur word;

„vasgestelde datum” die eerste dag van Januarie 1960; „Unie-weduweespensioenfonds” die fonds soos omskryf in Hoofstuk IV van die Regeringsdiens-pensioenwet 1955 (Wet 58 van 1955).

2. Alle manlike bydraers tot 'n goedgekeurde pensioenfonds word verplig om lede van die Unie-weduweespensioenfonds te word met ingang van die vasgestelde datum.

3. Hierdie Ordonnansie heet die Ordonnansie ter reëling van lidmaatskap van die Unie-weduweespensioenfonds 1960.

ORDINANCE

To amend the law relating to municipalities.

(Assented to 21st May, 1960.)

(English text signed by the Administrator.)

BE IT ORDAINED by the Legislative Assembly for the Territory of South West Africa as follows:—

1. Section one hundred and forty-seven of the Municipal Ordinance, 1949 (Ordinance 3 of 1949), is hereby amended by the insertion of the following new subparagraph after subparagraph (ii) of paragraph (a) of sub-section (2) and the renumbering of the remaining subparagraphs as subparagraphs (iv) and (v) respectively:

“(iii) Where the normal actual income of the municipality calculated on the basis set out in subparagraph (ii) exceeds £500,000 and the council is satisfied that the allowance of £1000 is or will be insufficient it may, with the approval of the Administrator, pay to the mayor an additional personal allowance not exceeding £500 per annum for the period ending September, 1959.

2. This Ordinance shall be called the Municipal Ordinance Amendment Ordinance, 1960, and shall be deemed to have come into operation on the first day of January, 1959.

No. 15 of 1960.

No. 15 of 1960.

ORDINANCE

To provide for male contributors to an approved pension fund becoming members of the Union Widows' Pension Fund.

(Assented to 21st May, 1960.)

(Afrikaans text signed by the Administrator.)

BE IT ORDAINED by the Legislative Assembly for the Territory of South West Africa as follows:—

1. In this Ordinance, unless it is inconsistent with the context —

“approved fund” means the Administration Employees Pension Fund established in terms of section two of the Administration Employees Pension Ordinance, 1959 (Ordinance 19 of 1959) and managed by the Administration of the Territory;

“fixed date” means the first day of January, 1960; “Union Widows Pension Fund” means the fund defined in Chapter IV of the Government Service Pensions Act, 1955 (Act 58 of 1955).

2. All male contributors to an approved pension fund shall also become members of the Union Widows Pension Fund with effect from the fixed date.

3. This Ordinance shall be called the Regulation of Membership of the Union Widows' Pension Fund Ordinance, 1960.

No. 16 van 1960.

No. 16 of 1960.

ORDONNANSIE

Ter wysiging van die Ouderdomspensioenordonnansie 1942, die Ordonnansie op Ongeskiktheidstoelaes 1952, die Ordonnansie op Blindes 1952 en die Pensioenordonnansie op Duitse Oudstryders 1958.

(Goedgekeur 21 Mei 1960.)

(Afrikaanse teks deur die Administrateur geteken.)

Die Wetgewende Vergadering van die Gebied Suid-wes-Afrika VERORDEN:—

1. Subartikel (3) van artikel *ses* van die Ouderdomspensioenordonnansie 1942 (Ordonnansie 13 van 1942) soos gewysig word hierby vervang deur die onderstaande subartikel:—

„(3) Aan elkeen aan wie 'n pensioen ingevolge subartikel (1) toegeken is, kan daar solank daardie pensioen voortduur of sodanige betaling aan hom gemaak word, die spesiale bonus betaal word wat die Administrateur van tyd tot tyd bepaal.”

2. Subartikel (4) van artikel *tien* van die Ordonnansie op Ongeskiktheidstoelaes 1952 (Ordonnansie 39 van 1952) soos gewysig word hierby vervang deur die onderstaande subartikel:—

„(4) Aan elkeen aan wie 'n toelae ingevolge subartikel (1) toegeken is, kan daar solank daardie toelae voortduur of sodanige betaling aan hom gemaak word, die spesiale bonus betaal word wat die Administrateur van tyd tot tyd bepaal.”

3. Subartikel (5) van artikel *vyf* van die Ordonnansie op Blindes 1952 (Ordonnansie 40 van 1952) soos gewysig word hierby vervang deur die onderstaande subartikel:—

„(5) Aan elkeen aan wie 'n pensioen ingevolge subartikel (1) toegeken is, kan daar solank daardie pensioen voortduur of sodanige betaling aan hom gemaak word, die spesiale bonus betaal word wat die Administrateur van tyd tot tyd bepaal.”

4. Subartikel (3) van artikel *drie* van die Pensioenordonnansie op Duitse Oudstryders 1958 (Ordonnansie 31 van 1958) word hierby vervang deur die onderstaande subartikel:—

„(3) Aan elkeen aan wie 'n pensioen ingevolge subartikel (1) toegeken is, kan daar solank daardie pensioen voortduur of sodanige betaling aan hom gemaak word, die spesiale bonus betaal word wat die Administrateur van tyd tot tyd bepaal.”

5. 'n Bonus betaal ingevolge subartikel (3) van artikel *ses* van die Ouderdomspensioenordonnansie 1942 of subartikel (4) van artikel *tien* van die Ordonnansie op Ongeskiktheidstoelaes 1952 of subartikel (5) van artikel *vyf* van die Ordonnansie op Blindes 1952 of subartikel (3) van artikel *drie* van die Pensioenordonnansie op Duitse Oudstryders 1958 word by die toepassing van die genoemde ordonnansies nie beskou as inkomste of middele nie.

6. Hierdie Ordonnansie heet die Wysigingsordonnansie op Maatskaplike Pensioene 1960 en word beskou as reeds in werking met ingang van die eerste dag van April 1960.

No. 17 van 1960.

ORDONNANSIE

Ter wysiging van die wet op reisvoorregte vir werk-nemers van die Administrasie.

(Goedgekeur 21 Mei 1960.)

(Engelse teks deur die Administrateur geteken.)

Die Wetgewende Vergadering van die Gebied Suid-wes-Afrika VERORDEN:—

ORDINANCE

To amend the Old Age Pensions Ordinance, 1942, Disability Grants Ordinance, 1952, The Blind Persons Ordinance, 1952 and the German War Veterans' Pensions Ordinance, 1958.

(Assented to 21st May, 1960.)
(Afrikaans text signed by the Administrator.)

BE IT ORDAINED by the Legislative Assembly for the Territory of South West Africa as follows:—

1. The following sub-section is hereby substituted for sub-section (3) of section *six* of the Old Age Pensions Ordinance, 1942 (Ordinance 13 of 1942) as amended —

“(3) Every person to whom a pension has been granted in terms of sub-section (1) may, during the continuance of such pension or as long as such payment is being made to him, be paid such special bonus as the Administrator may from time to time determine.”

2. The following sub-section is hereby substituted for sub-section (4) of section *ten* of the Disability Grants Ordinance, 1952 (Ordinance 39 of 1952), as amended:

“(4) Every person to whom a grant has been made in terms of sub-section (1) may, during the continuance of such grant or as long as such payment is being made to him, be paid such special bonus as the Administrator may from time to time determine.”

3. The following sub-section is hereby substituted for sub-section (5) of section *five* of the Blind Persons Ordinance, 1952 (Ordinance 40 of 1952), as amended.

“(5) Every person to whom a pension has been granted in terms of sub-section (1) may during the continuance of such pension or as long as such payment is being made to him, be paid such special bonus as the Administrator may from time to time determine.”

4. The following sub-section is hereby substituted for sub-section (3) of section *three* of the German War Veterans' Pensions Ordinance, 1958, (Ordinance 31 of 1958) as amended:—

“(3) Every person to whom a pension has been granted in terms of sub-section (1) may, during the continuance of such pension or as long as such payment is being made to him, be paid such special bonus as the Administrator may from time to time determine.”

5. A bonus paid under sub-section (3) of section *six* of the Old Age Pensions Ordinance, 1942, or sub-section (4) of section *ten* of the Disability Grants Ordinance, 1952, or sub-section (5) of section *five* of the Blind Persons Ordinance, 1952, or sub-section (3) of section *three* of the German War Veterans' Pensions Ordinance, 1958, shall not be regarded as income or means for the purpose of the said ordinances.

6. This Ordinance shall be called the Social Pensions Amendment Ordinance, 1960, and shall be deemed to have come into operation on the first day of April, 1960.

No. 17 of 1960.

ORDINANCE

To amend the law relating to travelling privileges for Administration employees.

(Assented to 21st May, 1960.)
(English text signed by the Administrator.)

BE IT ORDAINED by the Legislative Assembly for the Territory of South West Africa as follows:—

1. Artikel *twee* van die Ordonnansie op Reisvoorregte vir Werknemers van die Administrasie 1944 (Ordonnansie 3 van 1944), soos gewysig, word hierby deur die volgende artikel vervang:

„2. Een maal elke kalenderjaar kan die onderstaande toegeken word:—

- (a) 'n eersteklas retoer spoorwegorder gratis aan elke blanke werknemer in 'n geklassifiseerde pos wat hom, sy eggenote (indien sy nie reeds ingevolge enige ander magtiging 'n gratis spoorwegorder vir daardie bepaalde kalenderjaar ontvang het nie) en afhanklikes, en indien sodanige werknemer van die vroulike geslag is, haar en haar afhanklikes in staat stel om van die naaste spoorwegstasie van sy of haar hoofkwartier na 'n spoorwegstasie in die Gebied of na De Aar-stasie in die Unie van Suid Afrika of na 'n spoorwegstasie op die spoorlyn tussen die grens van die Gebied en De Aar-stasie in die Unie van Suid-Afrika te reis;
- (b) 'n tweedeklas retoer spoorwegorder gratis aan elke blanke werknemer in 'n nie-geklassifiseerde pos wat hom, sy eggenote (indien sy nie alreeds ingevolge enige ander magtiging 'n gratis spoorwegorder vir daardie bepaalde kalenderjaar ontvang het nie) en afhanklikes, en indien sodanige werknemer van die vroulike geslag is, haar en haar afhanklikes in staat stel om van die naaste spoorwegstasie aan sy of haar hoofkwartier na 'n spoorwegstasie in die Gebied of na De Aar-stasie in die Unie van Suid Afrika of na 'n spoorwegstasie op die spoorlyn tussen die grens van die Gebied en De Aar-stasie in die Unie van Suid-Afrika te reis;
- (c) 'n tweedeklas gereserveerde retoer spoorwegorder gratis aan elke nie-blanke stafverpleegster wat haar en haar afhanklikes in staat stel om van die naaste spoorwegstasie aan haar hoofkwartier na 'n spoorwegstasie in die Gebied of na De Aar-stasie in die Unie van Suid Afrika of na 'n spoorwegstasie op die spoorlyn tussen die grens van die Gebied en De Aar-stasie in die Unie van Suid-Afrika te reis;

Met dien verstande dat sodanige spoorwegorder nie aan enige afbanklike toegestaan mag word nie tensy die Sekretaris oortuig is dat so 'n afbanklike geheel en al van hom of haar afhanklik is en by hom of haar inwoon;

Met dien verstande voorts dat geen spoorwegorder gratis aan 'n tydelike blanke werknemer of sy eggenote of afhanklikes, of indien sodanige werknemer van die vroulike geslag is, aan haar of haar afhanklikes toegestaan mag word as so 'n werknemer nie minstens twee jaar ononderbroke diens by die Administrasie voltooi het nie."

2. Hierdie Ordonnansie heet die Wysigingsordonnansie op Reisvoorregte vir Administrasiewerknemers, 1960.

No. 18 van 1960.

ORDONNANSIE

Ter wysiging van die Administrasiewerknemers-pensioenordonnansie, 1959 en om voorsiening te maak vir ander aangeleenthede in verband daarmee.

(*Goedgekeur 21 Mei 1960.*)

(*Afrikaanse teks deur die Administrateur geteken.*)

Die Wetgewende Vergadering van die Gebied Suid-wes-Afrika VERORDEN:—

1. Artikel *een* van die Administrasiewerknemers-pensioenordonnansie, 1959 (Ordonnansie 19 van 1959), (hierna die hoofordonnansie genoem) word hierby gewysig deur die woordomskrywing van „bydraende diens” te skrap.

1. The following section is hereby substituted for section *two* of the Administration Employees' Travelling Privileges Ordinance, 1944 (Ordinance 3 of 1944), as amended:—

“2. Once in every calendar year the following may be granted:—

- (a) a free first class return railway warrant to every European employee in a classified post to enable him, his wife (if she has not already received a free railway warrant for that particular calendar year under any other authority) and dependents, and if such employee is of the female sex, to enable her and her dependants, to travel from the railway station nearest to his or her headquarters to a railway station in the Territory or to De Aar station in the Union of South Africa or to a railway station on the railway line between the border of the Territory and De Aar station in the Union of South Africa;
- (b) a free second class return railway warrant to every European employee in a non-classified post to enable him, his wife (if she has not already received a free railway warrant for that particular calendar year under any other authority) and dependents, and if such employee is of the female sex, to enable her and her dependants, to travel from the railway station nearest to his or her headquarters to a railway station in the Territory or to De Aar station in the Union of South Africa or to a railway station on the railway line between the border of the Territory and De Aar station in the Union of South Africa;
- (c) a free second class reserved return railway warrant to every non-european staff nurse to enable her and her dependants to travel from the railway station nearest to her headquarters to a railway station in the Territory or to De Aar station in the Union of South Africa or to a railway station on the railway line between the border of the Territory and De Aar station in the Union of South Africa:

Provided that such rail warrant shall not be granted to any dependant, unless the Secretary is satisfied that such dependant is wholly dependant upon and residing with him or her;

Provided further that no railway warrant shall be granted to a temporary European employee or his wife or dependants, or if such employee is of the female sex, to her or her dependants, if such employee has not completed at least two years continuous employment with the Administration.”

2. This Ordinance shall be called the Administration Employees' Travelling Privileges Amendment Ordinance, 1960.

No. 18 of 1960.

ORDINANCE

To amend the Administration Employees Pension Ordinance, 1959, and to provide for matters incidental thereto.

(*Assented to 21st May, 1960.*)
(*Afrikaans text signed by the Administrator.*)

BE IT ORDAINED by the Legislative Assembly for the Territory of South West Africa as follows:—

1. Section *one* of the Administration Employees Pension Ordinance, 1959 (Ordinance 19 of 1959), (hereinafter called the principal Ordinance,) is hereby amended by the deletion of the definition of “contributory service”.

2. Artikel vier van die hoofordonnansie word hierby gewysig deur in die Engelse teks van subartikel (1) na die woord „five” die woorde „shall contribute” in te voeg en deur die woorde „shall contribute” waar dit voorkom in daardie subartikel na die woorde „Secretary” te skrap.

3. Artikel sewe van die hoofordonnansie word hierby gewysig deur —

- (a) paragraaf (e) van subartikel (2) te skrap; en
- (b) die volgende voorbehoudbepaling aan die einde van subartikel (2) by te voeg:

„Met dien verstande dat alle betalings van jaargeld aan 'n lid wat ontslaan word ingevolge paragrawe (a), (c) of (d) van hierdie subartikel, gemaak moet word uit inkomste totdat die lid die aftree-ouderdom bereik, en daarna uit die fonds.”

4. Artikel agt van die hoofordonnansie word hierby gewysig deur die volgende voorbehoudbepaling aan die einde van subartikel (1) by te voeg:

„Met dien verstande dat as 'n lid ingevolge paragrawe (a), (c) of (d) van subartikel (2) van artikel sewe ontslaan word, moet die bedrag van sy gratifikasie gedeeltelik uit die fonds en gedeeltelik uit inkomste ooreenkomsdig die aanbeveling van 'n aktuaris betaal word.”

5. Artikel tien van die hoofordonnansie word hierby gewysig deur —

- (a) die woorde „of as hy die Administrasie se diens verlaat in omstandighede wat nie elders in hierdie Ordonnansie genoem word nie” na die woorde „bedank” in te voeg;

- (b) in paragraaf (b) die woorde „bydraende diens” deur die woorde „pensioengewende diens” te vervang;

- (c) die volgende sub-artikel by te voeg, terwyl die bestaande artikel subartikel (1) word:

„(2) As 'n lid uit die Administrasie se diens ontslaan word weens wangedrag, oneerlikheid, bedrog of nalatigheid, of as hy toegelaat word om af te tree of te bedank ten einde ontslag te vermy, ontvang hy 'n gratifikasie gelyk aan die bedrag van sy bydraes: Met dien verstande dat as sodanige wangedrag, oneerlikheid, bedrog of nalatigheid die Administrasie geldelike verlies veroorsaak het, die bedrag van sodanige verlies van sodanige gratifikasie afgetrek moet word en aan die Administrasie betaal moet word.”

6. Artikel elf van die hoofordonnansie word hierby gewysig deur die woorde „die weduwee van” na die woorde „Aan” in te voeg en deur die woorde „die Gebiedsinkomstefonds” deur die woorde „inkomste” te vervang.

7. Artikel sewen-en-twintig van die hoofordonnansie word hierby gewysig deur in subartikel (2) die woorde „met dien verstande dat geen pensioen uitbetaal word nie tensy die Kontroleur en Ouditeur-generaal sertificeer dat daar geen sodanige bedrag aan die Administrasie verskuldig is nie” te skrap.

8. Artikels een tot sewe van hierdie Ordonnansie word geag op die eerste dag van April 1959 in werking te getree het.

9. Hierdie Ordonnansie heet die Wysigingsordonnansie op Administrasiewerknemerspensioene, 1960.

No. 19 van 1960.

ORDONNANSIE

Ter wysiging van die wet op openbare onderwys.

(Goedgekeur 21 Mei 1960.)

(Afrikaanse teks deur die Administrateur geteken.)

Die Wetgewende Vergadering van die Gebied Suid-wes-Afrika VERORDEN:—

2. Section four of the principal Ordinance is hereby amended by the insertion in the English text of sub-section (1) after the word “five” of the words “shall contribute” and by the deletion of the words “shall contribute” where they occur in that sub-section after the word “Secretary”.

3. Section seven of the principal Ordinance is hereby amended by —

- (a) the deletion of paragraph (e) of sub-section (2); and
- (b) the addition of the following proviso at the end of sub-section (2):—

“Provided that all payments of annuity to a member who is discharged in terms of paragraphs (a), (c) or (d) of this sub-section shall be made out of revenue until the member attains pensionable age, and thereafter from the fund.”

4. Section eight of the principal Ordinance is hereby amended by the addition of the following proviso at the end of sub-section (1): —

“Provided that if a member is retired in terms of paragraphs (a), (c) or (d) of sub-section (2) of section seven, the amount of his gratuity shall be paid partly out of the fund and partly out of revenue in accordance with the recommendation of an actuary.”

5. Section ten of the principal Ordinance is hereby amended by —

- (a) the insertion of the words “or if he leaves the service of the Administration in circumstances not elsewhere referred to in this Ordinance” after the word “resigns”;
- (b) the substitution in paragraph (b) for the words “contributory service” of the words “pensionable service”;
- (c) the addition thereto of the following sub-section, the existing section becoming sub-section (1):

“(2) If a member is dismissed from the service of the Administration as a result of misconduct, dishonesty, fraud, or negligence, or if he is allowed to retire or resign in order to avoid dismissal, he shall receive a gratuity equal to the amount of his contributions: Provided that if such misconduct, dishonesty, fraud or negligence has involved the Administration in financial loss, the amount of such loss shall be deducted from such gratuity and shall be paid to the Administration.”

6. Section eleven of the principal Ordinance is hereby amended by the insertion of the words “the widow of” after the word “To” and by the substitution for the words “the Territory Revenue Fund” of the word “revenue”.

7. Section twenty-seven of the principal Ordinance is hereby amended by the deletion in sub-section (2) of the words “provided that no pension shall be paid out unless the Controller and Auditor-General has certified that no such amount is due to the Administration.”

8. Sections one to seven of this Ordinance shall be deemed to have come into operation on the first day of April, 1959.

9. This Ordinance shall be called the Administration Employees Pension Amendment Ordinance, 1960.

No. 19 of 1960.

ORDINANCE

To amend the law relating to public education.

(Assented to 21st May, 1960.)
(Afrikaans text signed by the Administrator.)

BE IT ORDAINED by the Legislative Assembly for the Territory of South West Africa as follows:—

1. In hierdie Ordonnansie beteken die „hoofproklamasie” die Onderwys Proklamasie, 1926 (Proklamasie 16 van 1926), soos gewysig.

HOOFSTUK A.

2. (1) Artikel vier-en-sestig van die hoof proklamasie word hierby gewysig —

(a) deur subartikels (1) en (2) daarvan deur die volgende subartikel te vervang:

„(1) Onderwysers wat 'n erkende kursus van opleiding as onderwyser suksesvol voltooi het, word soos volg ingedeel:—

Graad A. 'n Goedgekeurde studiekursus wat een jaar verder geloop het as die matrikulasie-standaard.

Graad B. 'n Goedgekeurde studiekursus wat twee jaar verder geloop het as die matrikulasie-standaard.

Graad C. 'n Goedgekeurde studiekursus wat drie jaar verder geloop het as die matrikulasie-standaard.

Graad D. 'n Goedgekeurde studiekursus wat vier jaar verder geloop het as die matrikulasie-standaard.

Graad E. 'n Goedgekeurde studiekursus wat vyf jaar verder geloop het as die matrikulasie-standaard.

Graad F. 'n Goedgekeurde studiekursus wat ses jaar verder geloop het as die matrikulasie-standaard”; en

(b) deur in subartikels (3) en (4) daarvan die woorde „of (2)” te skrap.

(2) Subartikel (1) van hierdie artikel word geag op die eerste dag van April 1952 in werking te getree het.

HOOFSTUK B.

3. (1) Artikel vier-en-sestig van die hoofproklamasie word hierby gewysig —

(a) deur subartikel (1) soos vervang deur subartikel (1) van artikel twee van Hoofstuk A van hierdie Ordonnansie deur die volgende subartikels te vervang:

„(1) 'n Onderwyser wat 'n erkende onderwysersertifikaat besit wat verwerf is, hetsy as gevolg van eksamen voor of in die jaar 1925, of by geslaagde voltooiing van 'n erkende opleidingskursus of -kursusse as onderwyser waarmee voor of in die jaar 1928 begin is, word deur die Direkteur volgens die kwalifikasies of kwalifikasies wat so 'n onderwyser besit, soos volg ingedeel:

Graad A. Laer primêre onderwysersertifikaat, of derdeklasonderwysersertifikaat of goedgekeurde gelykwaardige professionele kwalifikasies.

Graad B. Laer primêre onderwysersertifikaat en matrikulasiesertifikaat, of derdeklasonderwysersertifikaat en matrikulasiesertifikaat, of elementêre kindertuinsertifikaat of goedgekeurde gelykwaardige kwalifikasies ten bewyse van die bevredigende voltooiing van toepaslike studiekursusse wat een jaar langer loop as die wat in graad A uiteengesit word.

Graad C. Hoër primêre onderwysersertifikaat, of tweedeklasonderwysersertifikaat, of hoër kindertuininsertifikaat, of derdeklasonderwysersertifikaat en intermediêre sertifikaat, of goedgekeurde gelykwaardige kwalifikasies.

Graad D. Laer sekondêre onderwysersertifikaat, of derdeklasonderwysersertifikaat en 'n universiteitsgraad, of goedgekeurde gelykwaardige kwalifikasies ten bewyse van die bevredigende voltooiing van toepaslike studiekursusse wat een jaar langer loop as dié wat in graad C uiteengesit word.

Graad E. Eersteklas- of tweedeklasonderwysersertifikaat en 'n universiteitsgraad, of goedgekeurde gelykwaardige kwalifikasies.

Graad F. Hoër sekondêre onderwysersertifikaat, of goedgekeurde gelykwaardige kwalifikasies ten bewyse van die bevredigende voltooiing van toe-

1. In this Ordinance the expression “principal proclamation” shall mean the Education Proclamation, 1926 (Proclamation 16 of 1926) as amended.

CHAPTER A.

2. (1) Section *sixty-four* of the principal proclamation is hereby amended.

(a) by the substitution for sub-sections (1) and (2) thereof of the following sub-section:

“(1) Teachers who have successfully completed a recognized course of teachers' training shall be classified as follows:—

Grade A. An approved course of study extending one year beyond the matriculation standard.

Grade B. An approved course of study extending two years beyond the matriculation standard.

Grade C. An approved course of study extending three years beyond the matriculation standard.

Grade D. An approved course of study extending four years beyond the matriculation standard.

Grade E. An approved course of study extending five years beyond the matriculation standard.

Grade F. An approved course of study extending six years beyond the matriculation standard.”; and

(b) by the deletion in sub-sections (3) and (4) thereof of the words „or (2)”.

(2) Sub-section (1) of this section shall be deemed to have come into operation on the first day of April, 1952.

CHAPTER B.

3. (1) Section *sixty-four* of the principal proclamation is hereby amended:

(a) by the substitution for sub-section (1) as substituted by sub-section (1) of section two of Chapter A of this Ordinance of the following sub-sections:

“(1) A teacher holding a recognized teachers' certificate which was obtained either as a result of an examination before or in the year 1925, or on having successfully completed a recognized teachers' training course or courses begun before or in the year 1928, shall be classified in one or other of the following grades by the Director according to the qualification or qualifications held by such teacher:

Grade A. Lower primary teachers' certificate, or third class teachers' certificate or an approved equivalent professional qualification.

Grade B. Lower primary teachers' certificate and matriculation certificate, or third class teachers' certificate, and matriculation certificate, or elementary kindergarten certificate or approved equivalent qualifications denoting the successful completion of appropriate courses of study extending one year beyond those set out under Grade A.

Grade C. Higher primary teachers' certificate, or second class teachers' certificate, or higher kindergarten certificate, or third class teachers' certificate and intermediary certificate, or approved equivalent qualifications.

Grade D. Lower secondary teachers' certificate or third class teachers' certificate and a university degree, or approved equivalent qualifications denoting the successful completion of appropriate courses of study extending one year beyond those set out under Grade C.

Grade E. First or second class teachers' certificate and a university degree or approved equivalent qualifications.

Grade F. Higher secondary teachers' certificate or approved equivalent qualifications denoting the successful completion of appropriate cour-

paslike studiekursusse wat twee jaar langer loop as die wat in graad D uiteengesit word.

(2) 'n Onderwyser wat 'n erkende onderwyser-sertifikaat besit wat verwerf is by geslaagde voltooing van 'n erkende opleidingskursus of -kursusse as onderwyser waarmee in of na die jaar 1929 begin is, word deur die Direkteur volgens die kwalifikasie of kwalifikasies wat so 'n onderwyser besit, soos volg ingedeel:

Graad A. 'n Erkende onderwysersertifikaat van 'n laer standaard as die primêre onderwysersertifikaat van die Kaapse Departement van Onderwys.

Graad B. Primêre onderwysersertifikaat van die Kaapse Onderwysdepartement, of goedgekeurde gelykwaardige kwalifikasie.

Graad C. Hoër primêre onderwysersertifikaat van die Kaapse Onderwysdepartement, of goedgekeurde gelykwaardige kwalifikasie.

Graad D. 'n Erkende sekondêre onderwysersertifikaat of ander erkende kwalifikasie of kwalifikasies ten bewyse van geslaagde voltooiing van goedgekeurde studie- en opleidingskursusse wat oor 'n minimum van vier jaar strek bo die standaard van die Kaapse Senior Sertifikaat.

Graad E. 'n Erkende hoër sekondêre onderwysersertifikaat of ander erkende kwalifikasie of kwalifikasies ten bewyse van geslaagde voltooiing van goedgekeurde studie- en opleidingskursusse wat oor 'n minimum van vyf jaar strek bo die standaard van die Kaapse Senior Sertifikaat.

Graad F. Erkende kwalifikasies ten bewyse van geslaagde voltooing van goedgekeurde studie- en opleidingskursusse wat oor 'n minimum van ses jaar strek bo die standaard van die Kaapse Senior Sertifikaat.";

(b) deur na subartikel (2) die volgende subartikel in te voeg:

„(2)*bis*. 'n Onderwyser wat ingedeel is in een van die grade genoem in subartikel (2) kan, as die Direkteur meen dat sy kwalifikasies dit regverdig, deur hom in 'n hoër graad heringeëdeel word van 'n^o datum af wat hy bepaal.”; en

(c) deur in subartikels (3) en (4) daarvan na die woorde „subartikel (1)” die woorde „of (2)” in te voeg.

(2) Subartikel (1) van hierdie artikel word geag op die eerste dag van Oktober 1958 in werkking te getree het.

HOOFTUK C.

4. Artikel *dertig* van die hoofproklamasie word hereby gewysig deur in paragraaf (a) van subartikel (2) die woorde „sesde” deur die woorde „vyfde” te vervang.

5. Artikel *een-en-dertig* van die hoofproklamasie word hereby gewysig —

(a) deur in paragraaf (a) van subartikel (2) die woorde „sesde” deur die woorde „vyfde” te vervang;

(b) deur in paragraaf (b) van subartikel (2) die woorde „vyfde” en „sesde” onderskeidelik deur die woorde „vierde” en „vyfde” te vervang.

6. Artikel *vier-en-vyftig* van die hoofproklamasie word hereby gewysig deur die voorbehoudsbepaling daarby te skrap.

7. Artikel *vier-en-sestig* van die hoofproklamasie word hereby gewysig —

(a) deur in paragrafe (b) en (c) van subartikel (6) die woorde „sesde” deur die woorde „vyfde” te vervang;

(b) deur in paragraaf (d) van subartikel (6) die woorde „sewende” deur die woorde „sesde” te vervang.

ses of study extending two years beyond those set out under Grade D.

(2) A teacher who holds a recognized teachers' certificate which was obtained on successfully completing a recognized Teachers' training course or courses begun in or after 1929 shall be classified in one or other of the following grades by the Director according to the qualification or qualifications held by such teacher:

Grade A. A recognized teachers' certificate of a lower standard than that of a primary teachers' certificate of the Cape Department of Education.

Grade B. A primary teachers' certificate of the Cape Department of Education, or approved equivalent qualification.

Grade C. Higher primary teachers' certificate of the Cape Education Department or approved equivalent qualification.

Grade D. A recognized secondary teachers' certificate or other recognized qualification or qualifications denoting the successful completion of approved courses of study and training extending over a minimum of four years beyond the standard of the Cape Senior Certificate.

Grade E. A recognized higher secondary teachers' certificate or other recognized qualification or qualifications denoting the successful completion of approved courses of study and training extending over a minimum of five years beyond the standard of the Cape Senior Certificate.

Grade F. Recognized qualifications denoting the successful completion of approved courses of study and training extending over a minimum of six years beyond the standard of the Cape Senior Certificate.”;

(b) by the insertion after sub-section (2) of the following sub-section:—

„(2)*bis*. A teacher classified in one of the grades mentioned in sub-section (2) may be reclassified in a higher grade by the Director, from a date fixed by him, if he considers that such teacher's qualifications justify such reclassification.”; and

(c) by the insertion in sub-sections (3) and (4) thereof, of the words “or (2)” after the words “sub-section (1)”.

(2) Sub-section (1) of this section shall be deemed to have come into operation on the first day of October, 1958.

CHAPTER C.

4. Section *thirty* of the principal proclamation is hereby amended by the substitution in paragraph (a) of sub-section (2) for the word “sixth” of the word “fifth”.

5. Section *thirty-one* of the principal proclamation is hereby amended.

(a) by the substitution in paragraph (a) of sub-section (2) for the word “sixth” of the word “fifth”;

(b) by the substitution in paragraph (b) of sub-section (2) for the words “fifth” and “sixth” of the words “fourth” and “fifth” respectively.

6. Section *fifty-four* of the principal proclamation is hereby amended by the deletion of the proviso thereto.

7. Section *sixty-four* of the principal proclamation is hereby amended

(a) by the substitution in paragraphs (b) and (c) of sub-section (6) for the word “sixth” of the word “fifth”;

(b) by the substitution in paragraph (d) of sub-section (6) for the word “seventh” of the word “sixth”.

8. Artikel *drie-en-neëntig* van die hoofproklamasie word hierby gewysig deur die woorde „tot en met standerd ses” te skrap.

9. Hoofstuk C word geag op die eerste dag van Januarie 1956 in werking te getree het.

HOOFSTUK D.

10. (1) Subartikel (6) van artikel *vier-en-sestig* van die hoofproklamasie word hierby deur die volgende subartikel vervang:

„(6)(a) Een betrekking van onderhoof kan geskep word aan 'n skool wat aan die volgende vereistes voldoen:—

(i) *ad hoc* sekondêre en hoërskole met 'n inskrywing van meer as tweehonderd leerlinge bokant standerd vyf;

(ii) sekondêre en hoërskole met primêre afdelings waar 'n totale inskrywing van meer as driehonderd leerlinge is;

(iii) primêre skole met 'n inskrywing van meer as vierhonderd leerlinge;

(b) Benewens poste waarvoor voorsiening in paraagraaf (a) bestaan, kan poste van assistent spesiale graad by skole en op die volgende basis geskep word en die bekleërs van sodanige poste voer spesiale pligte uit soos die hoofonderwyser met goedkeuring van die Direkteur van tyd tot tyd bepaal:—

(i) een vir gemengde hoërskole: Met dien verstande dat die bekleer van die pos van die teenoorgestelde geslag as die hoofonderwyser moet wees;

(ii) een vir 'n hoër of sekondêre skool, met 'n inskrywing van meer as eenhonderd leerlinge bo die vyfde standerd;

(iii) een vir 'n primêre skool of 'n primêre afdeling van 'n sekondêre of hoërskool met 'n inskrywing van meer as eenhonderd-en-vyftig leerlinge.

(c) Bekleërs van poste assistent spesiale graad soos bepaal by paragraaf (b) bly onderhewig aan verplasing en nie noodwendig na 'n betrekking van assistent spesiale graad nie.

(d) Ongeag andersluidende bepalings van hierdie subartikel, kan die Administrateur, op aanbeveling van die Direkteur, in buitengewone omstandighede tydelik meer as een pos van onderhoof by 'n skool skep.”

(2) Subartikel (1) van hierdie artikel word geag op die eerste dag van Oktober 1959 in werking te getree het.

HOOFSTUK E.

11. Artikel *nege-en-vyftig* van die hoofproklamasie word hierby gewysig —

(a) deur die voorbehoudsbepaling by subartikel (1) deur die volgende voorbehoudsbepaling te vervang:

„Met dien verstande dat waar 'n onderwyser verlang vir studiedoeleindes, mag sodanige verlof op die volgende basis toegeken word:—

(i) na vyf jaar ononderbroke diens, wanneer 'n onderwyser in aanmerking kom vir drie maande vakansieverlof ooreenkomsdig subartikel (2) van artikel *sewe-en-vyftig*, kan aan hom studieverlof vir een jaar met halfsalaris of twee jaar teen kwartsalaris toegestaan word, mits hy die genoemde vakansieverlof inboet;

(ii) 'n Onderwyser kan sy vakansieverlof vir hoogstens tien jaar ononderbroke diens laat oploop en dit dan inboet vir studieverlof van een jaar met volle salaris of twee jaar met halfsalaris.”;

(b) deur na subartikel (1) die volgende subartikel in te voeg:

8. Section *ninety-three* of the principal proclamation is hereby amended by the deletion of the words “up to and including the sixth standard” appearing therein.

9. Chapter C shall be deemed to have come into operation on the first day of January, 1956.

CHAPTER D.

10. (1) The following sub-section is hereby substituted for sub-section (6) of section *sixty-four* of the principal proclamation:—

“(6)(a) One post of vice principal may be created at a school satisfying the following requirements:—

(i) *ad hoc* secondary and high schools with an enrolment of more than two hundred pupils above the fifth standard;

(ii) secondary and high schools with primary sections with a total enrolment of more than three hundred pupils;

(iii) primary schools with an enrolment of more than four hundred pupils.

(b) In addition to posts provided for in paragraph (a) posts of assistant special grade may be created at schools on the following basis, and the incumbents of such posts shall perform such special duties as the principal may with the Director's approval from time to time determine: —

(i) one for mixed high schools provided that the incumbent of such post shall be of the opposite sex to that of the principal;

(ii) one for a high or secondary school with an enrolment of more than one hundred pupils above the fifth standard;

(iii) one for a primary school or a primary section of secondary or high school with an enrolment of more than one hundred and fifty pupils.

(c) Incumbents of posts of assistant special grade as provided for in paragraph (b) shall remain subject to transfer and not necessarily to any post of assistant special grade.

(d) Notwithstanding any provisions to the contrary contained in this sub-section, the Administrator may, on the recommendation of the Director and in exceptional circumstances temporarily create more than one post of vice principal at any school”.

(2) Sub-section (1) of this section shall be deemed to have come into operation on the first day of October, 1959.

CHAPTER E.

11. Section *fifty-nine* of the principal proclamation is hereby amended.

(a) by the substitution for the proviso to sub-section (1) of the following proviso:—

„Provided that where a teacher requires leave for study purposes, such leave may be granted on the following basis:—

(i) after five years of continuous service when a teacher comes into consideration for three months furlough in terms of sub-section (2) of section *fifty-seven*, he may be granted study leave for one year at half his salary or two years at a quarter of his salary, provided he renounces the said furlough; or

(ii) a teacher may accumulate his furlough in respect of a maximum period of ten years continuous service and renounce such furlough in favour of study leave for one year at full salary or for two years at half his salary.”;

(b) by the insertion after sub-section (1) of the following sub-section:—

..(i)bis. Studieverlof waarna in subartikel (1) verwys word, word toegeken onderhewig aan die volgende voorwaardes —

- (a) die onderwyser onderneem om sy dienste vir minstens drie jaar na afloop van die studieverlof tot die beskikking van die Departement te stel;
- (b) studieverlof kan toegestaan word vanaf die begin van die skooljaar waarin hy geregtig word op vakansieverlof kragtens subartikel (2) van artikel *sewe-en-vyftig* en die tydperk van diens vir berekening van sy volgende langverlof strek vanaf die datum waarop hy weer diens aanvaar na afloop van die toegestane tydperk van studieverlof;
- (c) voordat studieverlof aan 'n onderwyser oorweeg kan word, moet hy bewys lewer dat 'n universiteit of opleidingsinrigting bereid is om hom as student te aanvaar vir 'n kursus wat gemik is op die verbetering van sy onderwyskwalifikasies en wat onderhewig is aan die goedkeuring van die Direkteur. Onmiddellik nadat hy inskrywing by so 'n universiteit of opleidingsinrigting verkry het, moet hy bewys daarvan aan die Direkteur lewer."

12. Artikel *ag-en-neentig* van die hoofproklamasie word hierby gewysig —

- (a) deur subartikel (1) deur die volgende subartikel te vervang:

..(1) Die superintendent van 'n staatskoolkoshuis, indien hy 'n onderwyser is, is geregtig op 'n gratis huis of gratis inwoning in die koshuis, gratis losies en gratis wasserydienste vir homself, sy eggenote en sy voorskoole kinders: Met dien verstande dat:—

- (a) waar die koshuis meer as eenhonderd maar hoogstens twee honderd leerlinge ingeskrywe het, die superintendent verder geregtig is op 'n nie-pensoendraende toelaag van eenhonderd-en-twintig pond per jaar;
- (b) waar die koshuis meer as tweehonderd leerlinge ingeskrywe het, die superintendent verder geregtig is op 'n nie-pensoendraende toelaag van sesig pond per jaar benewens die toelaag genoem in paraagraaf (a).";
- (b) deur die volgende subartikel na subartikel (1) in te voeg:

..(1)bis. Die inskrywings van leerlinge vir doeleindes van paragrawe (a) en (b) van subartikel (1) is die getal wat op 31 Maart van die betrokke jaar ingeskrywe is.".

13. Hoofstuk E word geag op die eerste dag van April 1960 in werking te getree het.

HOOFSTUK F.

14. Die volgende artikel word hierby na artikel *tien* van die hoofproklamasie ingevoeg:

..Bestuur van sekere spesiale skole en aanstelling van adviserenderade.

10bis. Spesiale skole waar alleenlik vir geleentheidsonderwys aan afwykende of vertraagde leerlinge voorsiening gemaak word, word regstreeks deur die Departement bestuur: Met dien verstande dat die Administrateur op aanbeveling van die Direkteur vir so 'n skool 'n adviserende raad kan aanstel wat die bevoegdhede uitoefen en die pligte uitvoer wat deur die Administrateur aan hom toegewys word."

15. Artikel *eenhonderd twee-en-twintig* van die hoofproklamasie word hierby gewysig deur subartikel (7) daarvan deur die volgende subartikel te vervang:

“(1)bis. Any study leave referred to in sub-section (1) shall be granted subject to the following conditions:—

- (a) that the teacher concerned shall undertake to render his services available to the Department for at least three years after the expiry of such study leave period;
- (b) that study leave may be granted from the beginning of the school year in which he becomes entitled to furlough under sub-section (2) of section *fifty-seven* and that the period of service in respect of which his next furlough is to be calculated shall extend from the date on which he re-assumes duty after the expiry of the period of study leave granted to him;
- (c) that before any teacher may come into consideration for study leave he shall produce evidence that a university or training institution is prepared to accept him as a student for a course aimed at the improvement of his teachers' qualifications and subject to the approval of the Director. Immediately after obtaining enrolment at any such university or training institution, he shall produce proof thereof to the Director."

12. Section *ninety-eight* of the principal proclamation is hereby amended.

- (a) by the substitution for sub-section (1) of the following sub-section:—

“(1) The superintendent of a government school hostel, if he is a teacher, shall be entitled to a free house or free residence in such hostel, and free board and free laundry services for himself, his wife and his pre-school children:

Provided that

- (a) if the hostel has an enrolment of more than one hundred but not more than two hundred pupils, the superintendent shall further be entitled to a non-pensionable allowance of one hundred and twenty pounds per annum;
- (b) if the hostel has an enrolment of more than two hundred pupils, the superintendent shall further be entitled to a non-pensionable allowance of sixty pounds per annum in addition to the allowance mentioned in paragraph (a)";

- (b) by the insertion after sub-section (1) of the following sub-section:—

“(1)bis. For the purposes of paragraphs (a) and (b) of sub-section (1) the enrolment figures for pupils shall be the number enrolled as on the 31st March of the year in question."

13. Chapter E shall be deemed to have come into operation on the first day of April, 1960.

CHAPTER F.

14. The following section is hereby inserted after section *ten* of the principal proclamation:

Management of certain special schools and appointment of advisory boards.

10.bis. Special schools where provision is made only for special education to deviates or retarded pupils shall be under the direct management of the Department; Provided that the Administrator may, on the recommendation of the Director, appoint an advisory board for any such school which shall exercise the powers and carry out the duties assigned to it by the Administrator."

15. Section *one hundred and twenty-two* of the principal proclamation is hereby amended by the substitution of the following sub-section for sub-section (7) thereof:—

„(7) Die beheer en bestuur van elke sodanige skool berus by die Direkteur of by 'n bestuurder deur hom met die toestemming van die Administrateur aangestel: Met dien verstande dat die Direkteur met goedkeuring van die Administrateur bestuursliggame vir Regeringsnaturelleskole of Regeringsopleidingskole kan instel in welke gevalle dan geen bestuurder aangestel word nie.”.

16. Die volgende artikel word hierby na artikel *een-honderd drie-en-twintig* van die hoofproklamasie ingevoeg:

„Orname van sendingskole vir naturelle leerlinge.

123bis. Vanaf 'n datum en op 'n wyse soos deur die Administrateur bepaal, kan bepaalde sendingskole vir naturelleleerlinge as Regeringskole vir naturelle oorgeneem word en berus daar met betrekking tot sodanige naturelleskole nie langer enige bevoegdhede, magte of werksaamhede by enige kerk, sendinggenootskap of ander persoon wat sodanige skool vir naturelle-onderwys opge rig het en wat in artikel *eenhonderd drie-en-twintig* as „sendingskole” of „sendingleidingskole” beskryf word nie.”.

17. Artikel *eenhonderd-en-dertig* van die hoofproklamasie word hierby deur die volgende artikel vervang:

„130. Die bestuurder of bestuursliggaam van 'n Regeringsopleidingskool, 'n Regeringskleurlingskool, of Regeringskool vir Naturelle aangestel ooreenkomsdig die bepalings van subartikel (7) van artikel *eenhonderd twee-en-twintig* of die Direkteur, ingeval geen bestuurder of bestuursliggaam aangestel is nie, voer die regulasies uit wat die toelating, oorplasing en uitsetting van leerlinge en die inskrywing, registrasie en bywoning van leerlinge reël.”.

18. Artikel *eenhonderd vier-en-veertig* van die hoofproklamasie word hierby deur die volgende artikel vervang —

„144. Die bepalings van artikel *nege-en-veertig* is *mutatis mutandis* van toepassing op alle onderwysers in Regeringsopleidingskole, in Regeringskleurlingskole en in Regeringskole vir Naturelle en in erkennde sendingskole en sendingopleidingskole. By sodanige toepassing word die funksies en pligte by daardie artikel vir 'n skoolkomitee voorgeskryf, beskou as voorgeskryf, in die geval van 'n Regeringsopleidingskool, vir die Direkteur, in die geval van 'n Regeringskleurlingskool, vir die bestuurder en in die geval van 'n Regeringskool vir Naturelle, vir die bestuursliggaam of, as geen bestuurder of bestuursliggaam aangestel is nie, vir die Direkteur en, in die geval van 'n erkende sendingskool of sendingopleidingskool, vir die bestuurder van sodanige skool.”.

19. Artikel *eenhonderd twee-en-vyftig* van die hoofproklamasie word hierby gewysig deur in subartikel (4) daarvan, die woorde „van sulke skool of, as geen bestuurder aangestel is gewees, vir die hoofonderwyser vir sulke skool, en in die geval van 'n erkende sendingskool of sendingopleidingskool, vir die bestuurder van sulke skool” deur die woorde „of bestuursliggaam van sodanige skool, of as geen bestuurder of bestuursliggaam aangestel is nie, vir die hoofonderwyser van sodanige skool” te vervang.

20. Artikel *eenhonderd ses-en-vyftig* van die hoofproklamasie word hierby gewysig deur na paragraaf (d) van subartikel (1) die volgende paragrawe in te voeg:

„(d)*bis.* die samestelling, funksies en pligte van adviserende rade vir spesiale skole waar vir geleentheidsonderwys voorsiening gemaak word;” en

„(d)*ter.* die samestelling, funksies en pligte van bestuursliggame vir Regeringskole en Regeringsopleidingskole vir Naturelle;”.

“(7) The control and management of every such school shall vest in the Director or in a manager appointed by him with the consent of the Administrator: Provided that the Director may with the approval of the Administrator institute managing bodies for Government Native schools or Government training schools in which case no manager shall be appointed.”

16. The following section is hereby inserted after section *one hundred and twenty-three* of the principal proclamation.

“Taking over of Mission schools for Native pupils.

123bis. From a date and in a manner determined by the Administrator, defined mission schools for Native pupils may be taken over as Government Native Schools, and thereafter no powers or duties in respect of such Native schools shall vest in any church, missionary body or person who has established such school for Native education, described in section *one hundred and twenty-three* as “mission schools” or “mission training schools”.”

17. The following section is hereby substituted for section *one hundred and thirty* of the principal proclamation:—

“130. The manager or managing body of a Government training school, a Government Coloured school or a Government Native school appointed or instituted in terms of the provisions of sub-section (7) of section *one hundred and twenty-two* or, where no manager or managing body has been appointed or instituted, the Director, shall administer any regulations made by the Administrator governing the admission, transfer and expulsion of pupils and the enrolment, registration and attendance of pupils.”

18. The following section is hereby substituted for section *one hundred and forty-four* of the principal proclamation:—

“144. The provisions of section *forty-nine* shall apply *mutatis mutandis* to all teachers in Government training schools, in Government Coloured schools and in Government Native schools, and in recognized mission schools and mission training schools. In such application the functions and duties prescribed by that section for a school committee shall be deemed to have been prescribed, in the case of a Government training school, for the Director, in the case of a Government Coloured school, for the manager and in the case of a Government Native school for the managing body, or, if no manager or managing body has been appointed, for the Director, and in the case of a recognized mission school or mission training school, for the manager of such school.”

19. Section *one hundred and fifty-two* of the principal proclamation is hereby amended by the substitution in sub-section (4) thereof, of the words “or managing body of such school, or, if no manager or managing body has been appointed, for the principal teacher of such school” for the words “of such school, or if no manager has been appointed, for the principal teacher of such school, and in the case of a recognized mission school or mission training school, for the manager of such school.”

20. Section *one hundred and fifty-six* of the principal proclamation is hereby amended by the insertion of the following paragraphs after paragraph (d) of sub-section (1):—

“(d)*bis.* prescribing the constitution, functions and duties of advisory boards for special schools where provision is made for special teaching;” and

(d)*ter.* providing for the constitution, functions and duties of managing bodies for Government Native schools and Government training schools for Natives;”.

HOOFSTUK G.

21. (1) Artikel *eenhonderd-en-dertien* van die hoofproklamasie word hierby gewysig deur subartikel (1) daarvan deur die volgende subartikel te vervang:

„(1) In 'n skool waarop die bepalings van artikel *eenhonderd-en-twaalf* toepaslik is, word onderrig in Bybelse Geskiedenis gegee deur een of meer van die onderwysers, ingevolge 'n leerplan wat van tyd tot tyd deur die Departement voorgeskryf word, vir en op die tye wat die Direkteur voorskryf; Met dien verstande dat die onderrigtyd in die sub-standerds een en 'n halfuur per week, in standerd een tot en met standerd vier, twee en 'n halfuur per week, in standerd ses tot en met standerd agt, een en 'n halfuur per week en in standerd nege en tien een uur per week sal wees: Voorts met dien verstande dat van geen leerling wat so 'n skool bywoon, verlang sal word om by sodanige onderrig teenwoordig te wees nie indien die ouer van sodanige kind skriftelik enige gewetensbesware teen sodanige onderrig te kenne gee.”.

22. Hoofstuk G word geag om op die eerste dag van Januarie 1961 in werking te tree.

HOOFSTUK H.

23. (1) Die volgende artikel word hierby na artikel *eenhonderd vyf-en-vyftig bis* van die hoofproklamasie ingevoeg.

Regte van onderwysers in verband met vervoer van huisgesinne en meubels by uitdiensstreding.

155ter. (1) Ondanks enige bepaling in hierdie Proklamasie het 'n onderwyser wat uit die diens van die Departement ontslaan is of wat uit eie beweging sy diens by die Departement beëindig het, geen eis teen die Administrasie vir reisonkoste ten aansien van sy reis vanaf die plek waar hy ontslaan is of hy sy dienstyd beëindig het nie.

(2) Voorsiening word egter gemaak dat aan 'n onderwyser wat:

- (a) voor of op 30 Junie 1960 in die diens van die Departement getree het en na minstens tien jaar onafgebroke diens in die Gebied bedank om 'n aanstelling by 'n Onderwysdepartement of die Departement van Onderwys, Kuns en Wetenskap in die Unie van Suid-Afrika te aanvaar; of
- (b) op pensioen aftree; of
- (c) sy dienstyd beëindig omdat van hom vereis word dat hy sy dienstyd by die Departement aldus beëindig omrede swak gesondheid wat nie deur sy eie toedoen veroorsaak is nie, of omrede die afskaffing van sy pos, of omrede die reorganisasie van die personeel waarin hy aangestel is:

kan, mits hy binne ses kalendermaande na die datum van sy diensbeëindiging daarom aansoek doen, die volgende voorregte toegestaan word —

- (i) 'n vry spoorwegorder vir homself, sy vrou en al die kinders wat van hom afhanglik is na enige spoorwegstasie in die Gebied of die Unie van Suid-Afrika; en
- (ii) vry verpakking en vervoer van meubels vanaf die spoorwegstasie wat die naaste aan die plek geleë is waar die genoemde onderwyser gestasioneer was, na enige spoorwegstasie tot by De Aar of enige spoorwegstasie in die Gebied.

(3) Die voorregte genoem in subparagrafe (i) en (ii) van subartikel (2) is van toepassing op die weduwee van 'n onderwy-

CHAPTER G.

21.(1) Section *one hundred and thirteen* of the principal proclamation is hereby amended by the substitution of the following sub-section for sub-section (1) thereof:—

“(1) In any school to which the provisions of section *one hundred and twelve* apply, instruction in Bible History in terms of a syllabus to be prescribed from time to time by the Department shall be given by one or more of the teachers for such periods and at such times as the Director may prescribe: Provided that the period of instruction in the sub-standards shall be one and a half hours per week, in standard one to and including standard four two and a half hours per week, in standard six to and including standard eight one and a half hours per week and in standards nine and ten one hour per week: Provided further that no pupil attending any such school shall be required to be present at the giving of such instruction, if the parent of such child expresses in writing any conscientious objection to such instruction.”

22. Chapter G shall come into operation on the first day of January, 1961.

CHAPTER H.

23. (1) The following section is hereby inserted after section *one hundred and fifty-five bis* of the principal proclamation:—

“Rights of teachers in connection with transport of families and household effects on termination of services.

155ter. (1) Notwithstanding any provisions contained in this Proclamation a teacher who has been discharged from the service of the Department or who has of his own accord terminated his service with the Department shall have no claim against the Administration for travelling costs in respect of his journey from the place where he is discharged or has terminated his service.

(2) It is provided, however, that a teacher who —

- (a) entered the service of the Department on or before the 30th June, 1960, and after not less than ten years of continuous service in the Territory resigns to accept an appointment under any education department or the Department of Education, Arts and Science in the Union of South Africa; or
- (b) retires on pension; or
- (c) terminates his service with the Department because he is required to do so for reasons of ill-health caused through no fault of his own, or any reason of the abolition of his post, or the reorganization of the staff on which he is appointed;

may be granted the following privileges, provided he applies for such privileges within six calender months of the date of his termination of service:—

- (i) a free rail warrant for himself, his wife and all children dependent upon him to any railway station in the Territory or the Union of South Africa; and
- (ii) free packing and transport of furniture from the railway station nearest to the place where such teacher has been stationed, to any railway station up to De Aar or any railway station within the Territory.

(3) The privileges mentioned in sub-paragraphs (i) and (ii) of sub-section (2) shall apply to the widow of a teacher who

ser wat sterf terwyl hy in die gewone personeel van die Departement is.”.

24. Artikel eenhonderd ses-en-vyftig van die hoofproklamasie word hierby gewysig deur subartikel (3) daarvan te skrap.

25. Hoofstuk H word geag om op die eerste dag van Julie 1960 in werking te tree.”

26. Hierdie Ordonnansie heet die Verdere Wysigingsordonnansie op die Onderwys, 1960.

No. 20 van 1960.

ORDONNANSIE

Om die wet betreffende pensioene van onderwysers te wysig.

(Goedgekeur 21 Mei 1960.)

(Engelse teks deur die Administrateur geteken.)

Die Wetgewende Vergadering van die Gebied Suid-wes-Afrika VERORDEN:—

1. Artikel drie van die Proklamasie betreffende Pensioene van Onderwysers, 1931 (Proklamasie 39 van 1931), soos gewysig, (hierna die hoofproklamasie genoem) word hierby gewysig —

(a) deur subartikel (2) daarvan deur die volgende subartikel te vervang:

„(2) Iemand wat kragtens die Onderwysproklamasie 1926 (Proklamasie 16 van 1926) in 'n permanente hoedanigheid of op 'n proeftydperk as onderwyser aangestel is, dra by tot die Fonds vanaf die datum van sy aanstelling: Met dien verstande dat, as hy om enige rede nie permanent aangestel word nie, of as sy aanstelling op proef nie bekratig word nie voormalde bydraes sonder rente aan hom terugbetaal moet word, en die bedrag, wat uit inkomste ten opsigte van sodanige bydraes in die Fonds gestort is, sonder rente weer in inkomste gestort moet word.”; en

(b) deur paragraaf (c) van subartikel (3) daarvan deur die volgende paragraaf te vervang:

„(c) terwyl hy vir 'n bepaalde tydperk aangestel is, tensy sy dienskontrak uitdruklik voorstiening maak dat hy kan bydra en daardeur die reg op pensioen by sy aftreding kan verkry.”

2. Die volgende artikel word na artikel drie van die hoofproklamasie ingevoeg:

„Lidmaatskap van die Unieweduwe-pensioenfonds.

3bis. Alle manlike lede van die Fonds is verplig om lid te word van die Unieweduwe-pensioenfonds soos omskryf in hoofstuk IV van die Regeringsdienspensioenwet, 1955 (Wet 58 van 1955), soos gewysig.”.

3. Artikel twee-en-twintig van die hoofproklamasie word hierby gewysig deur aan die einde daarvan die volgende subartikel in te voeg, terwyl die huidige artikel subartikel (1) word:

„(2) 'n Bedrag wat deur 'n onderwyser op of na die datum van sy uitdienstreding of ontslag aan die Administrasie van die Gebied betaalbaar is, of word, of wat die Administrasie ten opsigte van so 'n onderwyser onder verpligting is om te betaal, kan, ondanks die bepalings van subartikel (1) of enige ander wet, afgetrek word van die pensioen wat aan so 'n onderwyser betaal moet word, soos die Administrateur bepaal, hetby in 'n totale bedrag of in paaimeente.”.

dies while he is on the regular establishment of the Department.”

24. Section one hundred and fifty-six of the principal proclamation is hereby amended by the deletion of subsection (3) thereof.

25. Chapter H shall be deemed to come into operation on the first day of July, 1960.

26. This Ordinance shall be called the Education Further Amendment Ordinance, 1960.

No. 20 of 1960.

ORDINANCE

To amend the law relating to pensions for teachers.

(Assented to 21st May, 1960.)

(English text signed by the Administrator.)

BE IT ORDAINED by the Legislative Assembly for the Territory of South West Africa as follows:—

1. Section three of the Teachers' Pensions Proclamation, 1931 (Proclamation 39 of 1931) as amended, (hereinafter called the principal proclamation) is hereby amended —

(a) by the substitution of the following sub-section for sub-section (2) thereof:—

„(2) Any person appointed permanently or for a probationary period as a teacher in terms of the Education Proclamation, 1926 (Proclamation 16 of 1926), shall contribute to the Fund from the date of his appointment: Provided that if for any reason such person is not appointed permanently, or if his appointment on probation is not confirmed, the said contributions shall be refunded to him without interest and the amount paid out of revenue to the Fund in respect of such contributions shall be refunded to revenue without interest.”; and

(b) by the substitution of the following paragraph for paragraph (c) of sub-section (3):

“(c) whilst employed for a fixed period, unless his contract of employment specifically provides that he may contribute and thereby obtain rights to pension on retirement.”

2. The following section is hereby inserted after section three of the principal proclamation:—

“Membership of Union Widows' Pension Fund.”

3bis. It shall be obligatory for every male member of the Fund to become a member of the Union Widows' Pension Fund as defined in Chapter IV of the Government Service Pensions Act, 1955 (Act 58 of 1955) as amended.”

3. Section twenty-two of the principal proclamation is hereby amended by the insertion at the end thereof of the following sub-section, the existing section now becoming sub-section (1):—

“(2) Any amount which on or after the date of a teacher's termination of service or discharge is or becomes payable by him to the Administration of the Territory or which the Administration is under an obligation to pay in respect of such teacher may, notwithstanding the provisions of sub-section (1) or of any other law, be deducted from the pension payable to such teacher, as the Administrator may determine, either in one total sum or in instalments.”

4. (1) Artikel *twoe* van hierdie Ordonnansie word beskou as in werking met ingang van die eerste dag van Januarie 1960.

(2) Artikels *een* en *drie* van hierdie Ordonnansie tree op die eerste dag van Junie 1960 in werking.

5. Hierdie Ordonnansie heet die Wysigingsordonnansie op Pensioene van Onderwysers, 1960.

4. (1) Section *two* of this Ordinance shall be deemed to have come into operation on the first day of January, 1960.

(2) Sections *one* and *three* of this Ordinance shall come into operation on the first day of June, 1960.

5. This Ordinance shall be called the Teachers' Pensions Amendment Ordinance, 1960.

No. 21 van 1960.

ORDONNANSIE

Om voorsiening te maak vir die opdra deur die Administrateur-in-Uitvoerende Komitee van sekere magte:

(Goedgekeur 21 Mei 1960.)

(Afrikaanse teks deur die Administrateur geteken.)

No. 21 of 1960.

ORDINANCE

To provide for the delegation of certain powers by the Administrator-in-Executive Committee.

(Assented to 21st May, 1960.)

(Afrikaans text signed by the Administrator.)

Die Wetgewende Vergadering van die Gebied Suidwes-Afrika VERORDEN:

- 1.(1) Waar enige magte aan die Administrateur-in-Uitvoerende Komitee verleen is in enige ordonnansie of enige proklamasie of enige regulasies wat daar-ingevalle opgestel is, voor of na die inwerkingtreding van hierdie ordonnansie, kan die Administrateur-in-Uitvoerende Komitee enige sodanige magte aan die Sekretaris van Suidwes-Afrika opdra onderworpe aan die voorwaardes wat hy van tyd tot tyd bepaal.
- (2) Die bepalings van subartikel (1) magtig die Administrateur-in-Uitvoerende Komitee nie om enige magte aan hom verleen om proklamasies uit te vaardig of regulasies te maak, op te dra nie.
- (3) Wanneer enige magte aan die Sekretaris van Suidwes-Afrika soos voorneem of by enige ander ordonnansie, proklamasie of regulasie opgedra is, voor of na die inwerkingtreding van hierdie ordonnansie, kan die Administrateur-in-Uitvoerende Komitee enige sodanige magte aan enige ander amptenaar onder die Sekretaris van Suidwes-Afrika se beheer opdra onderworpe aan die voorwaardes wat hy van tyd tot tyd bepaal.

2. 'n Opsomming van enige magte wat uit hoofde van Artikel 1 opgedra is, word jaarliks aan die Wetgewende Vergadering voorgelê.

3. Hierdie Ordonnansie heet die Ordonnansie op die Opdra van Magte, 1960.

BE IT ORDAINED by the Legislative Assembly for the Territory of South West Africa as follows:—

- 1.(1) Where any powers are conferred upon the Administrator-in-Executive Committee by any ordinance or proclamation or by any regulations made thereunder before or after the commencement of this Ordinance, the Administrator-in-Executive Committee may delegate any such powers to the Secretary for South West Africa subject to such conditions as it may from time to time prescribe.
 - (2) The provisions of sub-section (1) shall not enable the Administrator-in-Executive Committee to delegate any powers conferred upon it to issue proclamations or make regulations.
 - (3) When any powers are delegated to the Secretary for South West Africa as aforesaid or by any other ordinance, proclamation or regulation before or after the commencement of this Ordinance, the Administrator-in-Executive Committee may delegate any such powers to any other officer under the control of the Secretary for South West Africa subject to such conditions as it may from time to time prescribe.
2. A summary of any powers delegated in terms of section one shall be submitted annually to the Legislative Assembly.
3. This Ordinance shall be called the Delegation of Powers Ordinance, 1960.

No. 22 van 1960.

ORDONNANSIE

Ter wysiging van die Ordonnansie op die Uitroeiling van Ongediertes 1957.

(Goedgekeur 21 Mei 1960.)

(Afrikaanse teks deur die Administrateur geteken.)

No. 22 of 1960.

ORDINANCE

To amend the Vermin Extermination Ordinance 1957.

(Assented to 21st May, 1960.)

(Afrikaans text signed by the Administrator.)

Die Wetgewende Vergadering van die Gebied Suidwes-Afrika VERORDEN:—

1. Artikel *tien* van die Ordonnansie op die Uitroeiling van Ongediertes 1957 (Ordonnansie 15 van 1957) word hierby gewysig deur die woord „*tien*“ te vervang met die woord „*vyf-en-twintig*“.

2. Hierdie Ordonnansie heet die Wysigingsordonnansie op die Uitroeiling van Ongediertes 1960.

BE IT ORDAINED by the Legislative Assembly for the Territory of South West Africa as follows:—

1. Section *ten* of the Vermin Extermination Ordinance, 1957 (Ordinance 15 of 1957) is hereby amended by the substitution for the word “*ten*” of the word “*twenty-five*”
2. This ordinance shall be called the Vermin Extermination Amendment Ordinance, 1960.

No. 23 van 1960.

No. 23 of 1960.

ORDONNANSIE

Ter byvoeging van bepaalde grond by die Naturellereservaat Ovitoto.

(Goedgekeur 21 Mei 1960.)

(Engelse teks deur die Administrateur geteken.)

Die Wetgewende Vergadering van die Gebied Suidwes-Afrika met die toestemming van die Goewerneur-Generaal, dermate sodanige toestemming nodig is, vooraf verkreeë en deur boodskap van die Administrateur aan die Wetgewende Vergadering meegedeel ooreenkomstig die bepalings van artikel *ses-en-twintig* van die „Zuidwest-Afrika Konstitutie Wet 1925” soos gewysig by artikel *sestien* van die Wysigingswet op Aangeleenthede van Suidwes-Afrika 1949 van die Parlement van die Unie van Suid-Afrika, VERORDEN:—

1. (1) Op 'n datum wat die Administrateur by proklamasie in die *Offisiële Koerant* bepaal, word die kroongrond bestaande uit die resterende gedeelte van die plaas Onganjira 66 wat in die distrik Okahandja geleë is en 4778 hektaar 52 vierkant meters beslaan by die Naturellereservaat Ovitoto, geleë in die distrik Okahandja, gevoeg vir die alleengebruik en -bewoning van Natielle, onderhewig daaraan dat 'n stuk grond groot 4778 hektaare 52 vierkante meters as kroongrond in die plek daarvan uit die genoemde reservaat uitgesny word.

(2) Die grond wat ingevolge subartikel (1) by die Naturellereservaat Ovitoto gevoeg word, maak in elke oopsig deel van hierdie reservaat uit.

(3) Elkeen wat betrokke is by die transaksie wat by subartikel (1) gemagtig word, kan al die nodige doen om daaraan gevolg te gee.

2. Hierdie Ordonnansie heet die Ordonnansie op Naturellereservate 1960.

No. 24 van 1960.

ORDONNANSIE

Ter wysiging van die wet op die beheer van Natielle in Suidwes-Afrika.

(Goedgekeur 21 Mei 1960.)

(Engelse teks deur die Administrateur geteken.)

Die Wetgewende Vergadering van die Gebied Suidwes-Afrika, met die toestemming van die Goewerneur-generaal, dermate sodanige toestemming nodig is, vooraf verkreeë en deur boodskap van die Administrateur aan die Wetgewende Vergadering meegedeel ooreenkomstig die bepalings van artikel *ses-en-twintig* van die Zuidwest-Afrika Konstitutie Wet 1925, soos gewysig by artikel *sestien* van die Wysigingswet op Aangeleenthede van Suidwes-Afrika 1949 van die Parlement van die Unie van Suid-Afrika, VERORDEN:—

1. Artikel *vier* van die Natielle Administrasie Proklamatie 1922 (Proklamasie 11 van 1922) word hierby gewysig deur die vervanging in subartikel (2) van die woorde „voorwaarden voorschrijven met betrekking op de duur of op de biezondere plaatz waar de houder van het permit moet wonen” deur die woorde „voorwaardes wat hy nodig vind”.

2. Hierdie ordonnansie heet die Wysigingsordonnansie op Natielle-administrasie 1960.

ORDINANCE

To add certain land to the Ovitoto Native Reserve.

(Assented to 21st May, 1960.)

(English text signed by the Administrator.)

BE IT ORDAINED by the Legislative Assembly for the Territory of South West Africa, with the consent of the Governor-General in so far as such consent is necessary, previously obtained and communicated to the Legislative Assembly by message from the Administrator in accordance with the provisions of section *twenty-six* of the South West Africa Constitution Act, 1925, as amended by section *sixteen* of the South West Africa Affairs Amendment Act, 1949, of the Parliament of the Union of South Africa as follows:—

1. (1) On a date to be fixed by the Administrator by proclamation in the *Official Gazette*, the Crown land comprising the remaining portion of the farm Onganjira 66 situated in the district of Okahandja, in extent 4778 hectares 52 square metres, shall be added to the Ovitoto Native Reserve situated in the district of Okahandja for the sole use and occupation of Natives, subject to the excision from the said reserve of a piece of land in extent 4778 hectares 52 square metres, as Crown land in lieu thereof.

(2) The land added to the Ovitoto Native Reserve in terms of sub-section (1) shall for all purposes form part of this Reserve.

(3) Every person who may be concerned in the transaction authorised by sub-section (1) may do all such acts as are necessary to give effect thereto.

2. This Ordinance shall be called the Native Reserves Ordinance, 1960.

No. 24 of 1960.

ORDINANCE

To amend the law relating to the control of natives in South West Africa.

(Assented to 21st May, 1960.)

(English text signed by the Administrator.)

BE IT ORDAINED by the Legislative Assembly for the Territory of South West Africa, with the consent of the Governor-General, in so far as such consent is necessary, previously obtained and communicated to the Legislative Assembly by message from the Administrator in accordance with the provisions of section *twenty-six* of the South West Africa Constitution Act, 1925, as amended by section *sixteen* of the South West Africa Affairs Amendment Act, 1949, of the Parliament of the Union of South Africa as follows:—

1. Section *four* of the Native Administration Proclamation, 1922 (Proclamation 11 of 1922), is hereby amended by the substitution in sub-section (2) for the words “conditions as to its duration or as to the particular places in which the holder may reside” of the words “such conditions as he may deem necessary”.

2. This Ordinance shall be called the Native Administration Amendment Ordinance, 1960.

No. 25 van 1960.

ORDONNANSIE

Ter wysiging van die Ordonnansie op Myne, Werke en Minerale 1954.

(Goedgekeur 21 Mei 1960.)

(Engelse teks deur die Administrateur geteken.)

Die Wetgewende Vergadering van die Gebied Suidwes-Afrika VERORDEN:

1. Artikel *twoe* van die Ordonnansie op Myne, Werke en Minerale 1954 (Ordonnansie 26 van 1954) — hierna die hoofordonnansie genoem — word hierby gewysig deur na die woordbepaling van „omsetting” die volgende woordbepaling in te voeg —

„‘onedele minerale’ alle minerale behalwe edele minerale;”.

2. Artikel *veertien* van die hoofordonnansie word hierby gewysig:

(a) deur subartikel (1) daarvan deur die volgende subartikel te vervang —

„(1) Niemand wat buite Suidwes-Afrika of die Unie van Suid-Afrika woon, mag as die houer van ‘n kleim, ‘n myntoekenning of ‘n prospekteertoekenning, of as die eienaar van ‘n myngebied geregistreer word nie, tensy hy ‘n erkende agent in Suidwes-Afrika of in die Unie van Suid-Afrika by die kantoor van die Inspekteur van Mynwese laat regstreer het.”;

(b) deur in subartikel (2) daarvan die woorde „houer van ‘n myn- of prospekteertoekenning” na die woord „kleimhouer” in te voeg en die woorde „die Gebied” deur die woorde „Suidwes-Afrika of die Unie van Suid-Afrika” te vervang;

(c) deur in subartikel (3) daarvan die woord „toekennings” in te voeg na die woord „kleims” oral waar dié woord in genoemde subartikel voorkom;

(d) deur in subartikels (4), (6) en (7) daarvan die woerde „houer van ‘n toekenning” na die woord „kleimhouer” in te voeg; en

(e) deur in subartikel (8) daarvan die woord „toekennings” na die woord „kleims” in te voeg.

3. Artikel *agtien* van die hoofordonnansie word hierby deur die volgende artikel vervang:

Gebiede waar daar geen prospekttering of kleimafstekking mag geaktyf nie.

18. (1) Die Administrateur kan prospekttering of kleimafstekking in ‘n bepaalde streek ten opsigte van een of meer bepaalde minerale verbied oor ‘n tydperk of tydperke wat hy na goedgunstel stel.

(2) Die Inspekteur van Mynwese kan, as hy rede het om te glo dat ‘n ontdekking van kommersiële waarde gedoen is, op aansoek van of namens die persoon wat die ontdekking gedoen het, kleimafstekking in ‘n bepaalde streek ten opsigte van een of meer bepaalde minerale onmiddellik verbied maar vir ‘n tydperk van hoogstens drie maande. Sodanige verbod is by ondertekening deur die Inspekteur van Mynwese van krag, en moet vir die volle tydperk van die verbod opgeplak bly aan die amptelike kennisgewingbord by die kantoor van die Inspekteur van Mynwese.

(3) ‘n Verbod kragtens subartikel (2) van hierdie artikel moet binne redelike tyd voorgelê word aan die Administrateur vir bekragtiging of wysiging.

(4) ‘n Verbod kragtens hierdie artikel is nie bedoel om eksklusiewe regte aan enigemand te gee nie.

No. 25 of 1960.

ORDINANCE

To amend the Mines, Works and Minerals Ordinance, 1954.

(Assented to 21st May, 1960.)

(English text signed by the Administrator.)

BE IT ORDAINED by the Legislative Assembly for the Territory of South West Africa as follows:

1. Section *two* of the Mines, Works and Minerals Ordinance, 1954 (Ordinance 26 of 1954) — hereinafter called the principal ordinance — is hereby amended by the insertion of the following definition after the definition of “attachment”:

“base minerals” shall mean all minerals other than precious minerals;”.

2. Section *fourteen* of the principal ordinance is hereby amended —

(a) by the substitution for sub-section (1) of the following sub-section:

“(1) No person who is resident outside South West Africa or the Union of South Africa shall be registered as the holder of a claim, a mining grant or a prospecting grant or as the owner of a mining area, unless he has registered an accredited agent in South West Africa or in the Union of South Africa at the office of the Inspector of Mines.”;

(b) by the insertion in sub-section (2) thereof of the words “holder of a mining or a prospecting grant” after the word “claim”, and by the substitution for the words “the Territory” of the words “South West Africa or the Union of South Africa”;

(c) by the insertion in sub-section (3) thereof of the word “grants” after the word “claims” wherever it occurs in that sub-section;

(d) by the insertion in sub-sections (4), (6) and (7) thereof of the words “holder of a grant” after the words “claim holder”;

(e) by the insertion in sub-section (8) thereof of the word “grants” after the word “claims”.

3. The following section is hereby substituted for section *eighteen* of the principal ordinance:

Areas reserved from prospecting or pegging.

18. (1) The Administrator may reserve any specified area from prospecting or pegging in respect of one or more specified minerals for such period or periods as he may deem fit.

(2) If the Inspector of Mines has reason to believe that a discovery of commercial value has been made, he may, on application by or on behalf of the person who made the discovery, immediately reserve any specified area from pegging in respect of one or more specified minerals for a period of not longer than three months. Such reservation shall take effect on being signed by the Inspector of Mines and shall remain affixed to the official notice board at the office of the Inspector of Mines for the full period of the reservation.

(3) A reservation made under sub-section (2) of this section shall be submitted to the Administrator for confirmation or amendment within a reasonable time.

(4) No reservation under this section shall be deemed to grant any exclusive rights to any person.

(5) Die Inspekteur van Mynwese moet 'n amptelike kennisgewing van 'n verbod kragtens hierdie artikel, of enige wysiging of verlenging daarvan in die *Offisiële Koerant* plaas.

(6) By tydelike afwesigheid van die Inspekteur van Mynwese voer 'n beampie van die Afdeling Mynwese wat skriftelik deur die Sekretaris van Suidwes-Afrika daartoe gemagtig is, die funksies van die Inspekteur van Mynwese ingevolge hierdie artikel uit."

4. Hierdie Ordonnansie heet die Wysigingsordonnansie op Myne, Werke en Minerale 1960.

No. 26 van 1960.

ORDONNANSIE

Ter wysiging van die Ordonnansie op Spesiale Onderstand aan Boere 1959.

(Goedgekeur 21 Mei 1960.)

(Afrikaanse teks deur die Administrateur geteken.)

Die Wetgewende Vergadering van die Gebied Suidwes-Afrika VERORDEN:—

1. Artikel *twee* van die Ordonnansie op Spesiale Onderstand aan Boere 1959 (Ordonnansie 16 van 1959) — hierna heet dit die hoofordonnansie — word hierby gewysig:—

- (a) deur in subartikel (1) daarvan die woorde „een-en-dertigste dag van Julie 1960” te vervang deur die woorde „dertigste dag van September 1960”;
 - (b) deur in paragraaf (c) van subartikel (1) daarvan die woorde „eerste dag van April 1959” te vervang deur die woorde „eerste dag van April 1960”; en
 - (c) deur subartikel (2) daarvan deur die onderstaande subartikel te vervang:—
- ,,(2) Die Raad kan desgelyks aan enigiemand vir wie die bepalings van paragrawe (a) en (b) van subartikel (1) geld, en wat, omdat sy middele nadelig getref is deur die heersende droogtetoestande, geen redelike middele het om vir die behoud van sy vee krag- of ander voer aan te koop of weiding te huur nie, 'n lening van hoogstens driehonderd pond toestaan om sodanige krag- of ander voer aan te koop of sodanige weiding te huur: Met dien verstande dat in die geval van 'n geregistreerde eienaar van onroerende goedere die maksimum tweeduusend pond moet wees, en in die geval van 'n huurder bedoel in artikel *twintig* die maksimum een-duisend vyfhonderd pond moet wees.”

2. Artikel *drie* van die hoofordonnansie word hierby gewysig deur in subartikel (1) daarvan die woorde „vyfhonderd” te vervang deur die woorde „sewehonderd” en die woorde „twee-duisend” te vervang deur die woorde „tweeduusend vyfhonderd”.

3. Hierdie Ordonnansie heet die Wysigingsordonnansie op Spesiale Onderstand aan Boere 1960.

(5) The Inspector of Mines shall publish an official notice of any reservation under this section or of any amendment or extension thereof in the *Official Gazette*.

(6) In the temporary absence of the Inspector of Mines any officer of the Mines Branch authorized thereto in writing by the Secretary for South West Africa shall exercise the functions of the Inspector of Mines under this section.”

4. This Ordinance shall be called the Mines, Works and Minerals Amendment Ordinance, 1960.

No. 26 of 1960.

ORDINANCE

To amend the Farmers' Special Relief Ordinance, 1959.

(Assented to 21st May, 1960.)

(Afrikaans text signed by the Administrator.)

BE IT ORDAINED by the Legislative Assembly for the Territory of South West Africa as follows:

1. Section two of the Farmers' Special Relief Ordinance, 1959, (Ordinance 16 of 1959), hereinafter called the principal Ordinance, is hereby amended:—

- (a) by the substitution in sub-section (1) thereof for the words "thirty-first day of July, 1960" of the "thirtieth day of September, 1960";
- (b) by the substitution in paragraph (c) of sub-section (1) thereof for the words "first day of April, 1959" of the words "first day of April, 1960"; and
- (c) by the substitution for sub-section (2) thereof of the following sub-section:

"(2) The Board may in a like manner grant to any person to whom the provisions of paragraphs (a) and (b) of sub-section (1) apply and who, by reason of his means having been adversely affected by the prevailing conditions of drought, has no reasonable means of buying concentrates or other fodder or hiring grazing for the sustenance of his stock, a loan not exceeding three hundred pounds for the purpose of purchasing such concentrates or other fodder or hiring such grazing: Provided that in the case of a registered owner of immovable property, the maximum shall be two thousand pounds, and in the case of a lessee referred to in section twenty the maximum shall be one thousand five hundred pounds."

2. Section three of the principal Ordinance is hereby amended by the substitution in sub-section (1) thereof for the words "five hundred" of the words "seven hundred" and for the words "two thousand" of the words "two thousand five hundred".

3. This Ordinance shall be called the Farmers' Special Relief Amendment Ordinance, 1960.

No. 27 van 1960.

No. 27 of 1960.

ORDONNANSIE

Ter wysiging van die Landbank Proklamasie 1935.

(Goedgekeur 21 Mei 1960.)

(Afrikaanse teks deur die Administrateur geteken.)

Die Wetgewende Vergadering van die Gebied Suidwes-Afrika VERORDEN:—

1. Artikel *een-en-vyftig* van die Landbank Proklamasie, 1935 (hierna die hoofproklamasie genoem), word hierby gewysig deur subartikel (2) deur die volgende subartikel te vervang:

„(2) Die maksimum bedrag van enige voor-skot aan enige boer te eniger tyd verstrek word van tyd tot tyd deur die Raad bepaal.”

2. Die volgende artikel word hierby na artikel *een-en-vyftig* van die hoofproklamasie ingevoeg:

51bis. (1) Nieteenstaande enige bepalings in hierdie proklamasie kan die Raad, in opdrag van die Administrateur en uit fondse wat spesiaal vir die doel bewillig is, spesiale skemas ten behoeve van die Administrasie administreer.

(2) By die administrasie van skemas in subartikel (1) genoem is die bepalings van artikel *een-en-vyftig* *mutatis mutandis* van toepassing behalwe vir sover die Administrateur anders bepaal.

(3) Die Bank word ten opsigte van die administrasie van skemas ingevolge hierdie artikel vergoed op 'n basis wat die Administrateur bepaal.”

3. Hierdie Ordonnansie heet die Wysigingsordonnansie op die Landbank, 1960.

No. 28 van 1960.

ORDONNANSIE

Ter wysiging van die Vermaaklikhedebelastings Ordonnansie 1930.

(Goedgekeur 21 Mei 1960.)

(Engelse teks deur die Administrateur geteken.)

Die Wetgewende Vergadering van die Gebied Suidwes-Afrika VERORDEN:—

1. Die Vermaaklikhedebelastings Ordonnansie 1930 (Ordonnansie 11 van 1930) soos gewysig, word hierby gewysig deur die invoeging na artikel *drie* van die onderstaande artikel:—

„Inrybioskope.”

3bis (1) Nieteenstaande die bepalings van enige ander wet, mag niemand die bedryf van 'n inrybioskoop sonder die vooraf ver-kreeë goedkeuring van die Administrateur instel of bestuur nie: Met dien verstande dat aansoek om sodanige goedkeuring nie gedoen mag word nie, voordat die aansoeker eers minstens een keer per week vir vier agtereenvolgende weke 'n kennisgewing in een Afrikaanse en een Engelse nuusblad wat in die gebied omloop waarin die instelling of bestuur van die genoemde bedryf beoog word, gepubliseer het waarin die aansoeker sy voorname om sodanige aansoek te doen uiteensit waarin die ligging en groot-

ORDINANCE

To amend the Land Bank Proclamation, 1935.

(Assented to 21st May, 1960.)

(Afrikaans text signed by the Administrator.)

BE IT ORDAINED by the Legislative Assembly for the Territory of South West Africa as follows:—

1. Section *fifty-one* of the Land Bank Proclamation, 1935 (hereinafter called the principal proclamation) is hereby amended by the substitution for subsection (2) of the following sub-section:—

„(2) The maximum amount of any advance made to any farmer at any time shall be determined by the Board from time to time.”

2. The following section is hereby inserted after section *fifty-one* of the principal proclamation:—

51bis. (1) Notwithstanding anything contained in this proclamation the Board may on instructions from the Administrator and from funds specially appropriated for the purpose, administer special schemes on behalf of the Administration.

(2) In the administration of schemes referred to in sub-section (1) the provisions of section *fifty-one* shall *mutatis mutandis* apply except in so far as the Administrator may determine otherwise.

(3) The Bank shall, in respect of the administration of schemes under this section, be compensated on a basis determined by the Administrator.”

3. This Ordinance shall be called the Land Bank Amendment Ordinance, 1960.

No. 28 of 1960.

No. 28 of 1960.

ORDINANCE

To amend the Entertainments Tax Ordinance, 1930.

(Assented to 21st May, 1960.)

(English text signed by the Administrator.)

BE IT ORDAINED by the Legislative Assembly for the Territory of South West Africa as follows:—

1. The Entertainments Tax Ordinance, 1930 (Ordinance 11 of 1930), as amended, is hereby amended by the insertion after section *three* of the following section:

“Drive-in cinemas.”

3 bis. (1) Notwithstanding the provisions of any other law, no person shall establish or conduct the business of a drive-in cinema without the prior consent of the Administrator: Provided that application for such consent shall not be made before the applicant shall have published at least once a week for four consecutive weeks in one Afrikaans and one English newspaper circulating in the area in which the said business is proposed to be established or conducted a notice setting out the intention of the applicant to make the said application in which the situation and extent of the site on which it is intended to conduct the business, is suf-

te van die perseel waarop dit bedoel word om die bedryf te beoefen voldoende beskryf word sodat dit maklik geïdentifiseer kan word en waarin hy verklaar dat enigiemand met genoegsame belang wat beswaar maak teen die goedkeuring van die aansoek sy beswaar, tesame met sy redes daarvoor, uiters een week na die vierde publikasie van die genoemde kennisgewing, by die Administrateur indien: Met dien verstande verder dat sodanige aansoek vergesel moet wees van 'n plan wat die uitleg van die omgewing binne 'n halfmyl rondom die voornoemde perseel sowel as die parkeer- en wagruimtes en die internaute uitgangspaale na en van die perseel, duidelik, met distansies, aandui.

(2) Wanneer die Administrateur sy goedkeuring ingevolge subartikel (1) verleen, kan hy voorwaardes stel na hy goed vind, en het hy die bevoegdheid om enige sodanig gestelde voorwaarde te wysig, verander of in te trek of om van tyd tot tyd nuwe voorwaardes na goeddunke te stel.

(3) By die toepassing van hierdie artikel beteken die woord „inrybioskoop” 'n vermaakklikeidsplek waar enigiemand 'n bioskoopvertoning kan aanskou terwyl hy in 'n motorvoertuig sit.

(4) Elkeen wat die bepalings van subartikel (1) verontgaam of versuim om te voldoen aan enige voorwaarde wat ingevolge subartikel (2) gestel is, is skuldig aan 'n oortreding en by skuldigbevinding strafbaar met 'n boete van hoogstens eenhonderd pond, of by wanbetaling met gevangeris vir hoogstens drie maande: Met dien verstande dat in die geval van 'n voortdurende oortreding 'n bykomende boete van hoogstens vyf-en-twintig pond vir elke dag waarop die verontagsaming of versuim voortduur, opgelê kan word, maar geen sodanige boete mag in een enkele vervolging of binne een enkele maand eenhonderd pond oorskry nie.

(5) Die bepalings van hierdie artikel geld dwarsdeur die gebied Suidwes-Afrika".

2. Die Vermaakklikeidsbelastings Ordonnansie (Ordonnansie 11 van 1930) soos gewysig, word hierby gewysig deur aan die end van die lang titel daarvan die volgende woorde by te voeg, „en om die stigting van inrybioskope te reël”.

3. Hierdie ordonnansie heet die Wysigingsordonnansie op Vermaakklikeidsbelasting 1960.

No. 29 van 1960.

ORDONNANSIE

Ter wysiging van die Ordonnansie op Fabrieke, Masjinerie en Bouwerk 1952.

(Goedgekeur 21 Mei 1960.)

(Engelse teks deur die Administrateur geteken.)

Die Wetgewende Vergadering van die Gebied Suidwes-Afrika VERORDEN:

1. Artikel twee van die Ordonnansie op Fabrieke, Masjinerie en Bouwerk 1952 (Ordonnansie 34 van 1952) word hierby gewysig deur die vervanging van die woordbepaling van „Sekretaris” deur die onderstaande woordbepaling:

„Sekretaris” die Sekretaris van Suidwes-Afrika of 'n amptenaar wat wettig in sy plek waarneem of wat

sufficiently described for it to be easily identified and containing a statement that any person having a sufficient interest who objects to the granting of the application may lodge his objection, together with the grounds thereof with the Administrator not later than one week after the fourth publication of the said notice: Provided further that such application shall be accompanied by a diagram showing clearly the lay-out of the surrounding within half a mile around the said site as well as the parking and waiting spaces and the entrance and exit roads to and from the site, giving the distances.

(2) The Administrator may, when granting his consent in terms of sub-section (1), impose such conditions as he may deem fit, and he shall have power to amend, vary or revoke any such condition so imposed or to impose from time to time such new conditions as he may deem fit.

(3) For the purpose of this section the expression 'drive-in cinema' means a place of entertainment where any person may watch a cinematograph performance while sitting in a motor vehicle.

(4) Any person who contravenes the provisions of sub-section (1) or fails to comply with any condition imposed in terms of sub-section (2) shall be guilty of an offence and liable on conviction to a fine not exceeding one hundred pounds or in default of payment to imprisonment for a period not exceeding three months: Provided that in the case of a continuing offence an additional fine not exceeding twenty-five pounds for each day upon which such contravention or failure continued may be imposed, but no such fine shall in any one prosecution or within any one month exceed one hundred pounds.

(5) The provisions of this section shall apply throughout the Territory of South West Africa."

2. The Entertainments Tax Ordinance, 1930 (Ordinance 11 of 1930), as amended, is hereby amended by the addition at the end of the long title thereof of the words, "and to regulate the establishment of drive-in cinemas".

3. This Ordinance shall be called the Entertainments Tax Amendment Ordinance, 1960.

No. 29 of 1960.

ORDINANCE

To amend the Factories, Machinery and Building Work Ordinance, 1952.

(Assented to 21st May, 1960.)

(English text signed by the Administrator.)

BE IT ORDAINED by the Legislative Assembly for the Territory of South West Africa as follows:

1. Section two of the Factories, Machinery and Building Work Ordinance, 1952 (Ordinance 34 of 1952), is hereby amended by the substitution for the definition of "Secretary" of the following definition:

"Secretary" means the Secretary for South West Africa or any officer lawfully acting for him or authoris-

skriftelik deur hom gemagtig is om, nameens hom, die magte en bevoegdhede wat aan hom kragtens hierdie ordonnansie verleen is, uit te oefen;"

2. Hierdie ordonnansie heet die Wysigingsordonnansie op Fabriek, Masjinerie en Bouwerk 1960.

No. 30 van 1960.

ORDONNANSIE

Ter reëling van die vertoning van advertensies buite sekere stedelike gebiede op plekke wat van publieke paaie af sigbaar is en van die oprigting van bouwerke naby sekere publieke paaie, en van toegang tot sekere gronde van sodanige paaie af.

(Goedgekeur 21 Mei 1960.)

(Engelse teks deur die Administrateur geteken.)

Die Wetgewende Vergadering van die Gebied Suidwes-Afrika VERORDEN:—

1. In hierdie Ordonnansie het die woorde „publieke pad”, „grootpad”, „hoofpad” en „padreserwe” die betekenis wat aan daardie woorde in artikel *twoe* van die Ordonnansie op Paaie, 1953 (Ordonnansie 17 van 1953), geheg word, en tensy die sinsverband klaarblyklik 'n ander betekenis aandui, beteken:—

„advertensie”, enige sigbare voorstelling van 'n woord, naam, letter, figuur of voorwerp, of van 'n verkorting van 'n woord of naam, of van enige teken of simbool; of enige lig wat nie uitsluitlik vir verligting of as 'n waarskuwing teen gevaar bedoel is nie;

„boubeperkingspad”, enige publieke pad wat die Administrateur ingevolge artikel *sewe* as 'n boubeperkingspad geproklameer het en wat hy nie as sodanig gedeproklameer het nie;

„bouwerk”, enigets wat gemaak, vervaardig of saamgestel is en bo- of ondergronds opgerig word.

„dorp” 'n kompleks erwe, blokke of persele en publieke plekke, buiten meentgrond, wat kragtens een of ander wetsbepaling as dorp aangelê of erken is, as daardie erwe, blokke of persele gebruik word of bestem is vir gebruik hoofsaaklik vir ander doelendes as boerdery, tuinbou of die aanhou van diere of 'n dorp wat nie kragtens een of ander wetsbepaling as 'n dorp aangelê of erken is nie, dog wat die Administrateur by die toepassing van hierdie Ordonnansie as 'n dorp erken.

„plaaslike bestuur” 'n stadsraad ingestel ingevolge die bepalings van die Municipale Ordonnansie 1949 (Ordonnansie 3 van 1949) soos gewysig, of 'n dorpsbestuur ingestel ingevolge die bepalings van die Ordonnansie op Dorpsbesture 1937 (Ordonnansie 16 van 1937) soos gewysig.”

„stadsgebied” die gebied bestaande uit erwe, blokke of persele en publieke ope ruimtes buiten meentgrond, en uit die strate begrens deur erwe, blokke of persele of sodanige publieke ope ruimtes in 'n stad of dorp wat onder die regsvvoegdheid van 'n plaaslike bestuur staan.”

2. (1) Behoudens die bepalings van subartikel (4) van hierdie artikel en van artikel *ses* mag niemand 'n advertensie, uitgesonderd 'n advertensie wat by die inwerkting van hierdie Ordonnansie vertoon word en daarna aaneen en onveranderd op dieselfde plek vertoon bly, wat van 'n publieke pad af sigbaar is vertoon nie tensy dit vertoon word ooreenkomsdig die skriftelike vergunning van die Administrateur: Met dien verstande dat, behoudens die bepalings van subartikel (3) van hierdie artikel en van subartikel (1) van artikel *vier*, enige sonder vergunning —

(a) op 'n gebou so 'n advertensie kan vertoon, wat net die naam of aard van 'n besigheid of onder-

ed by him in writing to exercise, on his behalf, the powers and duties conferred on him by this Ordinance.”

2. This Ordinance shall be called the Factories, Machinery and Building Work Amendment Ordinance, 1960.

No. 30 of 1960.

ORDINANCE

To regulate the display of advertisements outside certain urban areas at places visible from public roads, and the erection of structures near certain public roads, and access to certain land from such roads.

(Assented to 21st May, 1960.)
(English text signed by the Administrator.)

BE IT ORDAINED by the Legislative Assembly for the Territory of South West Africa as follows:—

1. In this Ordinance the expressions “public road”, “main road”, “trunk road” and “road reserve” shall have the meanings assigned to them in section *two* of the Roads Ordinance, 1953 (Ordinance 17 of 1953) and unless the context clearly indicates another meaning —

“advertisement” means any visible representation of a word, name, letter, figure or object or of an abbreviation of a word or name, or of any sign or symbol; or any light which is not intended solely for illumination or as a warning against any danger;

“building restriction road” means any public road which the Administrator has proclaimed a building restriction road under section *seven* and which he has not deproclaimed as such;

“local authority” means a town council constituted under the provisions of the Municipal Ordinance, 1949 (Ordinance 3 of 1949), as amended, or a village management board constituted under the provisions of the Village Management Boards Ordinance, 1937 (Ordinance 16 of 1937), as amended.”

“structure” means anything made, manufactured or assembled and erected above or under the ground.

“township” means a group of erven, blocks or lots and public places, other than commonage land, which has been established or recognised under any law as a township or village, if those erven, blocks or lots are used or are intended to be used mainly for purposes other than farming, horticulture or the keeping of animals, or any village not established or recognised under any law as a township, which has been recognized by the Administrator for the purposes of this Ordinance, as a township.

“urban area” means the area consisting of the erven, blocks or lots and public open spaces other than commonage land and of the streets bounded by erven, blocks or lots or such public open spaces in a city, town, village or township which is under the jurisdiction of a local authority.”

2.(1) Subject to the provisions of sub-section (4) of this section and of section *six* no person shall display an advertisement, except an advertisement displayed at the commencement of this Ordinance and which thereafter remains displayed continuously and unchanged in the same place, which is visible from a public road, unless it is displayed in accordance with the written permission of the Administrator: Provided that any person may, subject to the provisions of sub-section (3) of this section and of sub-section (1) of section *four* without permission —

(a) display on a building such an advertisement which discloses merely the name or nature of any busi-

neming wat daarin gedryf word, of die naam van die eienaar of bestuurder van daardie besigheid of onderneming of enige inligting wat net betrekking het op daardie besigheid of onderneming of op 'n artikel of op dienste wat in verband met daardie besigheid of onderneming gelewer word of in verband met enige ander besigheid of onderneming van daardie eienaar, vermeld;

- (b) mits die naam van die adverteerder nie meer prominent as die res van die advertensie voorkom nie, buite 'n publieke pad so 'n advertensie kan vertoon, wat net betrekking het op 'n artikel wat voortgebring, of op dienste wat verrig, of op 'n besigheid of onderneming wat gedryf word of op 'n soort ontspanning wat beskikbaar is of op 'n vermaaklikheid, vergadering of verkoping wat plaasvind op die grond waarop die advertensie vertoon word, of op die verkoop of verhuur van daardie grond;
- (c) buite 'n publieke pad so 'n advertensie kan vertoon wat net die naam van die plaas aangee of aandui dat 'n bepaalde pad 'n private pad of 'n plaaspad is of vir 'n bepaalde soort van verkeer bestem is of na 'n bepaalde plek voer of dat 'n bepaalde handeling verbode of veroorloof is; of
- (d) op of by 'n hek so 'n advertensie kan vertoon, wat benewens die naam van die plaseienaars net die naam aangee van 'n eiendom of plek waarheen die hek toegang verleen of wat net 'n waarskuwing bevat of die toemaak van die hek gelas.

(2) Die Administrateur kan by proklamasie in die *Offisiële Koerant* enige soort advertensie omskryf wat nie in een of ander paragraaf van die voorbehoudsbepaling by subartikel (1) vermeld word nie, wat sonder sy vergunning vertoon kan word mits dit vertoon word in 'n vorm of op 'n wyse of op 'n plek of onder omstandighede of op voorwaardes wat in die proklamasie vermeld word, en daarop word so 'n advertensie by die toepassing van hierdie Ordonnansie beskou as 'n advertensie wat in bedoide paragraaf vermeld word.

(3) Wanneer die Administrateur kragtens paragraaf (b) van subartikel (1) van artikel *twaalf* 'n regulasie uitgevaardig het aangaande 'n advertensie bedoel in een of ander paragraaf van die voorbehoudsbepaling by subartikel (1) van hierdie artikel, mag niemand daardie advertensie (insluitende so 'n advertensie wat voor die inwerkingtreding van hierdie Ordonnansie vertoon word en daarna aaneen en onveranderd op dieselfde plek vertoon bly), vertoon nie tensy die advertensie ooreenkomsdig die vereistes van daardie regulasie vertoon word.

(4) Die bepalings van hierdie artikel geld ook die Suid-Afrikaanse Spoerweg-Administrasie tensy die advertensie nie van 'n publieke pad af sigbaar is nie.

3. Die Administrateur kan die vergunning bedoel in subartikel (1) van artikel *twee*, waarom iemand aansoek gedoen het, na goedunke verleen of weier, en wanneer hy die vergunning verleen, kan hy (behoudens die toepaslike bepalings van een of ander regulasie uitgevaardig kragtens paragraaf (b) van subartikel (1) van artikel *twaalf*), die spesifikasies waarmee die advertensie, waarop die vergunning betrekking het, moet ooreenkomm, die geldigheidsduur van die vergunning, die wyse waarop, die plek waar, die omstandighede waaronder en die voorwaardes waarop die advertensie vertoon kan word, voorskryf en hy kan die vergunning te eniger tyd wysig of intrek.

4. (1) Wanneer daar op 'n plek wat van 'n publieke pad af sigbaar is 'n advertensie vertoon word (insluitende 'n advertensie bedoel in die voorbehoudsbepaling by subartikel (1) van artikel *twee*, hetsy daardie advertensie voor die inwerkingtreding van hierdie Ordonnansie vertoon is en daarna aaneen en onveranderd op dieselfde plek vertoon word of eers daarna vertoon word,

- (a) waarvoor geen vergunning ingevolge artikel *twee* verleent is nie of waarvoor die vergunning verstryk het of ingetrek is; of
- (b) wat nie ooreenkomm nie met die spesifikasies of voorwaardes, voorgeskryf in 'n vergunning daar-

ness or undertaking carried on therein, or the name of the proprietor or manager of that business or undertaking or any information which relates solely to that business or undertaking or to any article or service supplied in connection with that business or undertaking or in connection with any other business or undertaking of that proprietor;

- (b) provided the name of the advertiser is not displayed more prominently than the rest of the advertisement, display, outside a public road such an advertisement which relates solely to an article produced or to a service performed or business or undertaking carried on, or to a form of recreation available or to an entertainment, meeting or sale to be held upon the land upon which the advertisement is displayed, or to the sale or lease of that land;
- (c) display, outside a public road, such an advertisement which merely indicates the name of the farm or that a particular road or path is a private or farm road or path or is intended for a particular class of traffic or leads to a particular place or that a particular act is prohibited or permitted; or
- (d) display, on or at a gate, such an advertisement which conveys besides the name of the farm owner merely the name of a property or place to which the gate gives access, or merely a warning or a direction to close the gate.

(2) The Administrator may, by proclamation in the *Official Gazette*, define any class of advertisement not mentioned in any of the paragraphs of the proviso to sub-section (1), which may be displayed without his permission if it is displayed in a form or manner or at a place or in circumstances or on conditions defined in the proclamation, and thereupon any such advertisement shall, for the purposes of this Ordinance, be deemed to be an advertisement mentioned in the said paragraph.

(3) When the Administrator has made a regulation under paragraph (b) of sub-section (1) of section *twelve* relating to an advertisement mentioned in any paragraph of the proviso to sub-section (1) of this section, no person shall display such advertisement (including any such advertisement displayed before the commencement of this Ordinance and which thereafter remains displayed continuously and unchanged in the same place) unless the advertisement is displayed in accordance with the requirements of that regulation.

(4) The provisions of this section shall also apply to the South African Railways Administration, unless such advertisement is not visible from any public road.

3. The Administrator may in his discretion grant or refuse any permission mentioned in sub-section (1) of section *two*, for which any person has applied, and if he grants such permission, he may (subject to the applicable provisions of any regulation made under paragraph (b) of sub-section (1) of section *twelve*) prescribe the specifications to which the advertisement to which the permission relates, shall conform, the period during which the permission shall be of effect, the manner, place and circumstances in which, and the conditions on which, the advertisement may be displayed, and may at any time alter or revoke such permission.

4.(1) When there is being displayed at a place visible from a public road an advertisement (including an advertisement mentioned in the proviso to sub-section (1) of section *two*) whether such advertisement was displayed before the commencement of this Ordinance and thereafter remains displayed continuously and unchanged in the same place, or is being displayed only after such commencement —

- (a) for which no permission was granted under section *two* or for which the permission has expired or has been revoked; or
- (b) which does not conform to the specifications or conditions prescribed in any permission granted

voor of in 'n regulasie wat daarop van toepassing is, of wat vertoon word op 'n ander wyse of plek of onder ander omstandighede as dié wat so 'n vergunning of regulasie bepaal,

dan kan die Administrateur enige wat daardie advertensie vertoon, skriftelik aansê om dit te verwijder of om die veranderinge in die aard van die advertensie of in die wyse waarop, dit vertoon word, wat in die aansegging bepaal word, aan te bring en om die verwijdering of veranderings uit te voer binne die tydperk (wat minstens veertien dae van die datum van die aansegging moet wees) wat in die aansegging bepaal word: Met dien verstaande dat die Administrateur binne 'n tydperk van ses maande na die inwerkingtreding van hierdie Ordonnansie geen sodanige aansegging uitvaardig met betrekking tot 'n advertensie wat op laasgenoemde datum vertoon was en daarna aaneen en onveranderd op dieselfde plek vertoon is nie.

(2) As iemand wat 'n aansegging ingevolge subartikel (1) ontvang het, versuim om daaraan gevolg te gee binne die tydperk wat daarin bepaal is, kan die Administrateur te eniger tyd na die verstrijking van daardie tydperk deur middel van iemand wat hy daartoe gemaag het, die grond betree waar die advertensie, waarop die aansegging betrekking het, vertoon word en die advertensie verwijder of die veranderings uitvoer wat in die aansegging voorgeskryf is.

(3) Die Administrateur kan die koste wat hy aangegaan het deur sy handeling kragtens subartikel (2) verhaal op die persoon wat hy soos voormeld aangesê het, tensy daardie persoon bewys —

- (a) dat hy nog op die tydstip toe hy die aansegging ontvang het, nog te eniger tyd daarna, die advertensie vertoon het; of
- (b) dat hy nie aktief aan die vertoning van die advertensie deelgeneem het nie en dat hy aan niemand vergunning verleen het om dit te vertoon en dat hy geen vergoeding van waarde ontvang het in verband met die vertoning van die advertensie en dat hy nie 'n artikel vervaardig of 'n besigheid of onderneming besit, beheer of bestuur, waarop die advertensie betrekking het nie.

5. By die toepassing van artikels *twee* en *vier* —

- (a) word vermoed dat, iemand wat 'n advertensie opgerig of op 'n ander wyse laat verskyn het, of wat dit vernuwe of herstel het en enige wat reg het om dit te verwijder, daardie advertensie vertoon terwyl en so dikwels as dit van 'n publieke pad af sigbaar is;
- (b) word behoudens teenbewys vermoed dat die eienaar, huurder of bewoner van grond waarop 'n advertensie, wat van 'n publieke pad af sigbaar is, vertoon word, of waarop daar so 'n advertensie voorkom wat vernuwe of herstel is, asook die vervaardiger van 'n artikel of die eienaar van 'n besigheid of onderneming waarop so 'n advertensie betrekking het, en 'n verteenwoordiger van so 'n vervaardiger of eienaar, daardie advertensie opgerig het of dit op 'n ander wyse laat verskyn het, of, na gelang, dat hy dit vernuwe of herstel het, of dat hy die oprigting, verskynning, vernuwing of herstelling daarvan toegelaat het.
- (c) word behoudens teenbewys vermoed dat iemand wat handel soos iemand wat een of ander reg het in verband met grond waartoe die publiek van regswee geen toegang het nie, of wat van tyd tot tyd op sodanige grond is, die eienaar, huurder of bewoner van die grond is.

6. Die bepalings van artikels *twee* en *vier* geld nie, 'n advertensie —

- (a) wat aan 'n voertuig vertoon word wat op 'n publieke pad gebruik word, as bewys word dat die hoofdoel waarvoor daardie voertuig aldus gebruik word, nie is om daardie advertensie te vertoon nie;
- (b) wat in 'n stadsgebied vertoon word nie;

therefor in any regulation applicable thereto, or which is being displayed in a manner or place or in circumstances other than those prescribed in any such permission or regulation,

the Administrator may by notice in writing direct any person who displays such advertisement to remove it or to effect such alterations in the nature of the advertisement or in the manner in which it is displayed as may be prescribed in the notice, and to effect such removal or alteration within such period (which shall be not less than fourteen days from the date on which the notice was given) as may be specified in the notice: Provided that the Administrator shall not within a period of six months as from the date of commencement of this Ordinance, give any such direction in regard to an advertisement which was being displayed on the last-mentioned date, and thereafter remained displayed continuously and unchanged in the same place.

(2) If a person to whom a notice has been given in terms of sub-section (1) fails to comply with a direction contained in that notice within the period therein specified, the Administrator may, at any time after the expiration of that period, through the agency of any person authorized thereto by him, enter upon the land upon which the advertisement to which the notice relates, is being displayed and remove the advertisement or effect the alterations prescribed in the notice.

(3) The Administrator may recover the expenses which he incurred by any action taken under sub-section (2) from any person to whom the notice in question was given, unless such person proves —

- (a) that he did not at the time when he received the notice, nor at any time thereafter, display the advertisement; or
- (b) that he did not take any active part in the displaying of the advertisement and did not grant any person permission to display it and did not receive any valuable consideration in connection with the displaying of the advertisement, and that he does not manufacture an article or own, control or manage a business or undertaking to which the advertisement relates.

5. For the purposes of sections *two* and *four* —

- (a) a person who has erected or otherwise caused the appearance of an advertisement or who has renovated or repaired it, and any person who is entitled to remove it, shall be deemed to display that advertisement while and whenever it is visible from a public road;
- (b) the owner, lessee or occupier of land on which an advertisement which is visible from a public road, is being displayed, or on which is situated such an advertisement which has been renovated or repaired, and the manufacturer of any article or the proprietor of any business or undertaking to which such an advertisement relates, and any agent of such a manufacturer or proprietor shall, unless the contrary is proved, be deemed to have erected that advertisement or otherwise to have caused it to appear or to have renovated, restored or repaired it, as the case may be, or to have permitted its erection, appearance, renovation or repair;
- (c) any person who purports to exercise any right in connection with land to which the public has no access as a matter of right, or who is from time to time upon any such land, shall be deemed to be the owner, lessee or occupier of that land, unless the contrary is proved.

6. The provisions of sections *two* and *four* shall not apply to any advertisement —

- (a) which is displayed on a vehicle which is being used on a public road, if it is proved that the main purposes for which that vehicle is being so used is not to display that advertisement;
- (b) which is displayed in an urban area;

- (c) wat iemand in diens van die Staat of van 'n liggaam wat kragtens 'n ordonnansie betreffende paaie bevoeg is om paaie aan te lê of in stand te hou, by die verrigting van sy pligte vertoon nie;
- (d) wat vertoon word op 'n publieke pad ooreenkomsdig die toestemming van 'n owerheid wat kragtens 'n ordonnansie betreffende paaie bevoeg is om daardie pad aan te lê en in stand te hou nie, as dit net aandui dat 'n pad wat uit bedoelde publieke pad draai, 'n privaat- of plaaspad is, of vir 'n bepaalde soort verkeer bestem is, of voer na 'n bepaalde plek of na grond wat behoort aan, of gehuur of bewoon word deur 'n bepaalde persoon of as dit net 'n waarskuwing bevat;
- (e) wat vertoon word aan 'n windpomp, of aan 'n voer- of werktuig of masjinerie wat in verband met boerdery gebruik word nie, as daardie advertensie bestaan bloot uit 'n handelsnaam of die naam van die maker of fabrikant van daardie windpomp, voer- of werktuig of masjinerie, of uit beide so 'n handelsnaam en naam, en die hoofdoel waarvoor daardie windpomp, voer- of werktuig of masjinerie gebruik word nie die vertoning van daardie advertensie is nie.

7. (1) Die Administrateur kan in die *Offisiële Kourant* enige publieke pad of enige deel van 'n publieke pad tot 'n boubeperkingspad proklameer vir die toepassing van hierdie Ordonnansie, en hy kan deur 'n dergelike proklamasie so 'n eersbedoelde proklamasie intrek, en dan is die betrokke pad of deel van 'n pad nie meer 'n boubeperkingspad nie;

(2) Wanneer die Administrateur 'n pad tot 'n boubeperkingspad geproklameer het, laat hy soveel gepaste kennisgewings van daardie proklamering soos hy nodig ag, oprig langs die pad of stuk pad waarop die proklamasie betrekking het, en na die intrekking van die proklamasie laat hy daardie kennisgewings verwijder.

8. (1) Behoudens die bepalings van subartikel (2) mag niemand 'n bouwerk wat verbonde is aan die grond waarop dit staan, al is dit ook nie 'n deel van daardie grond nie, binne 'n afstand van eenhonderd meter van die middellyn af van 'n hoof, groot of boubeperkingspad oprig of tot die oprigting daarvan vergunning verleen nie, tensy dit geskied ooreenkomsdig 'n skriftelike vergunning verleent deur die Administrateur: Met dien verstande dat die voorafgaande bepalings van hierdie artikel nie van toepassing is nie op —

- (a) die voltooiing van 'n bouwerk waarvan die oprigting begin is op 'n dag voordat die betrokke pad 'n hoof, groot of boubeperkingspad geword het of voor die inwerkingtreding van hierdie Ordonnansie na gelang van watter datum die jongste is;
- (b) 'n bouwerk wat opgerig is deur die spoorwegadministrasie op grond waaroor daardie Administrasie die beheer het;
- (c) 'n bouwerk, wat opgerig is in 'n stadsgebied of op 'n erf of perseel in 'n dorp, wat by die inwerkingtreding van hierdie Ordonnansie as sodanig bestaan het;
- (d) 'n afsluiting, heining of muur wat hoogstens vyf voet uitsteek bo die oppervlakte van die grond waarop dit staan;
- (e) 'n besproeiingswerk, soos die wet op besproeiing bepaal:

Met dien verstande voorts dat 'n vergunning ingevolge hierdie artikel verleent, nie die oprigting van 'n bouwerk wettig as dit strydig met 'n ander wetsbepaling is nie.

(2) Die Administrateur kan na goeddunke die vergunning bedoel in subartikel (1) waarom iemand aansoek gedoen het, verleen of weier, en as hy so 'n vergunning verleent, kan hy voorskryf volgens watter spesifikasies en op watter wyse en plek en onder watter omstandighede en op watter voorwaarde die bouwerk waarop die vergunning betrekking het, opgerig moet word.

(3) Wanneer 'n bouwerk strydig met subartikel (1) opgerig is, kan die Administrateur *mutatis mutandis*

- (c) which a person in the service of the State or of a body which is empowered by an ordinance relating to roads to construct or maintain roads displays in the performance of his duties in such service;
- (d) which is displayed on a public road in accordance with the consent of an authority authorized by an ordinance relating to roads to construct and maintain that road, and which merely indicates that a road or path leading out of the said public road, is a private or farm road or path or is intended for a particular class of traffic or leads to a particular place or to land owned, leased or occupied by a particular person or which conveys merely a warning;
- (e) which is displayed on a windmill or on a vehicle or implement or machinery used in connection with farming, if such advertisement consists only of a trade name or the name of the maker or manufacturer of such windmill, vehicle or implement or machinery, or of both such trade name and name, and the chief purpose for which such windmill, vehicle or implement or machinery is used, is not the display of such advertisement.

7. (1) The Administrator may in the *Official Gazette* proclaim any public road or any section of a public road to be a building restriction road for the purposes of this Ordinance, and he may by a like proclamation withdraw such firstmentioned proclamation and thereupon the road or section of a road in question shall cease to be a building restriction road.

(2) When the Administrator has proclaimed a road to be a building restriction road, he shall cause as many suitable notices of that proclamation as he may deem necessary to be erected along the road or section of the road to which the proclamation relates, and upon withdrawal of the proclamation he shall cause those notices to be removed.

8. (1) Subject to the provisions of sub-section (2) no person shall erect or permit the erection of any structure which is attached to the land on which it stands even though it does not form part of that land within a distance of one hundred metres from the central line of a trunk, main or building restriction road, except in accordance with a permission in writing granted by the Administrator: Provided that the preceding provisions of this section shall not apply to —

- (a) the completion of a structure whose erection was started on a date before the road in question became a trunk, main or building restriction road or before the coming into operation of this Ordinance which-ever date is the later;
- (b) a structure erected by the Railways Administration on land under its control;
- (c) a structure erected in an urban area or on an erf or lot in a township which was in existence as such at the commencement of this Ordinance;
- (d) an enclosure, a fence or a wall which does not rise higher than five feet above the surface of the land on which it stands;
- (e) an irrigation work as defined in the law relating to irrigation;

Provided further that any permission granted under this section shall not legalize the erection of a structure which is inconsistent with the provisions of any other law.

(2) The Administrator may in his discretion grant or refuse any permission mentioned in sub-section (1) for which any person has applied and if he grants such permission, he may prescribe the specifications to which the structure to which the permission relates, shall conform and the manner, place and circumstances in which, and the conditions on which the structure shall be erected.

(3) When a structure has been erected in contravention of sub-section (1), the Administrator may deal

met daardie bouwerk en met die persoon wat dit opgerig het of die oprigting daarvan veroorloof het, handel ooreenkomsdig die toepaslike bepalings van artikel vier.

9. (1) Wanneer die toegang tot, of uitgang uit 'n hoof-, groot- of boubeperkingspad, wat geheel en al buite 'n stadsgebied en geheel en al buite 'n dorp geleë is, afgesluit is deur 'n wettig opgerigte heining, muur, heg, voor, sloot of soortgelyke versperring, of bakens van klip, beton, yster of ander permanente materiaal, langs of naby die grens van die padreservé, het niemand die reg van toegang tot, of uitgang uit, enige grond deur, onder of oor daardie heining, muur, heg, voor, sloot of ander versperring deur middel van 'n hek, brug, trap, pad of ander oor- of deurgang nie, tensy die Administrateur skriftelik magtiging verleen het tot die oprigting van die betrokke hek, brug, trap, pad of ander oor- of deurgang: Met dien verstande dat die bepalings van hierdie subartikel nie geld vir 'n wettige opgerigte hek, brug, trap, pad of ander oor- of deurgang wat bestaan het en in gebruik was by inwerkingtreding van hierdie Ordinance en wat op geen tydstip daarna gesluit of verwijder was nie; Met dien verstande voorts dat die Administrateur sy magtiging tot die oprigting van so 'n hek, brug, trap, pad of ander oor- of deurgang soos vermeld nie weier nie as dit nodig is om daardeur toegang tot, of uitgang uit, 'n stuk grond te verleen waaroor van waaruit geen ander redelike toegang of uitgang beskikbaar is of teen redelike koste beskikbaar gemaak kan word nie, of as —

- (a) 'n landmeter bedoelde stuk grond opgemeet en voor die inwerkingtreding van hierdie Ordinance of voor die datum van oprigting van die betrokke heining, muur, heg, voor, sloot of ander versperring 'n kaart van die grond by die Landmeter-generaal ingedien het; en
- (b) iemand anders as die eienaar van grond waarvan eersbedoelde stuk grond tydens die opmeting en vervaardiging van die kaart deel uitgemaak het, voor voormalde datum die eiendomsreg op daardie stuk grond of verkry of 'n ooreenkoms aangegaan het om dit te verkry, of daardie stuk grond met 'n geregistreerde huurkontrak vir 'n tydperk van minstens tien jaar gehuur het.

(2) By die verlening van die magtiging genoem in subartikel (1) kan die Administrateur die aard van die betrokke hek, brug, trap, pad of ander oor- of deurgang en die plek waar, en die wyse waarop, dit opgerig moet word, voorskryf en die ander voorwaardes in verband daarmee of in verband met die gebruik daarvan ople watter nodig ag, en as 'n voorgeskrewe vereiste of opgelegde voorwaarde in so 'n magtiging nie nagekom word nie, kan hy sy magtiging intrek.

(3) Wanneer iemand verantwoordelik is vir toegang tot of uitgang uit 'n hoof-, groot- of boubeperkingspad watstrydig met die bepalings van subartikel (1) is, of waarvoor die Administrateur onder die bepalings van subartikel (2) sy magtiging ingetrek het, en so iemand die sluiting en of verwijdering van sodanige toegang of uitgang nie binne 30 dae van die datum van gesegde intrekking bewerkstellig nie, kan die Administrateur hom aansê om daardie toegang of uitgang te sluit en te verwijder en as hy versuim om aan daardie aanseggeling gevolg te gee, kan die Administrateur die toegang of uitgang laat sluit en verwijder en die koste van die sluiting en verwijdering op hom verhaal.

(4) Wanneer die Administrateur meen dat 'n toegang tot, of uitgang uit, 'n hoof-, groot- of boubeperkingspad wat bestaan het en in gebruik was by inwerkingtreding van hierdie Ordinance om enige rede onwenslik is kan hy sodanige toegang of uitgang sluit en verwijder mits hy, na raadpleging met die betrokke grondeigenaar, of persoon wat beheer het oor die grond, 'n ander toegang of uitgang voorsien tot, of uit, die betrokke hoof-, groot- of boubeperkingspad of 'n ander publieke pad: Met dien verstande dat in so 'n geval die koste van die werk deur die Administrasie betaal word met die voorbehoud dat die Administrasie nie vir die onderhoud van sodanige nuwe toegang of uitgang verantwoordelik is nie: Met dien verstande voorts dat as

with that structure and with the person who erected it or permitted its erection, *mutatis mutandis* in accordance with the applicable provisions of section four.

9. (1) When the access to, or exit from, a trunk, main or building restriction road situated wholly outside an urban area and wholly outside a township, is barred by a lawfully constructed fence, wall, hedge, trench, ditch or similar obstacle, or beacons of stone, concrete, iron or other permanent material along or near the boundary of the road reserve, no person shall be entitled to gain access to or exit from any land through, under or over that fence, wall, hedge, trench, ditch or other obstacle by means of a gate, bridge, stile, road or other passage, unless the Administrator has authorized in writing the construction of the gate, bridge, stile, road or other passage in question: Provided that the provisions of this section shall not apply to any lawfully constructed gate, bridge, stile, road or other passage which existed and was in use at the coming into operation of this Ordinance and which was at no time thereafter closed or removed: Provided further that the Administrator shall not withhold his authorization for the construction of any such gate, bridge, stile, road or other passage as aforesaid, which is necessary to give access to, or exit from, a piece of land to which, or from which, no other reasonable access or exit is available or can be made available at reasonable expense, or if —

- (a) a land surveyor surveyed the said piece of land and lodged a diagram thereof with the Surveyor-General before the coming into operation of this Ordinance or before the date of erection of the fence, wall, hedge, trench, ditch or other obstacle in question; and
- (b) before the said date, a person other than the owner of any land of which the first-mentioned piece of land may have formed a portion at the time when the said survey and diagram were made, acquired, or entered into an agreement to acquire, the ownership of the piece of land or hired that piece of land on a registered lease for a period of not less than ten years.

(2) In granting the authorization mentioned in subsection (1) the Administrator may prescribe the nature of the gate, bridge, stile, road or other passage in question and the place where and the manner in which it shall be constructed and may impose such other conditions in connection with it or its use, as he may deem necessary, and if any requirement prescribed or condition imposed in such authorization is not observed, he may withdraw his authorization.

(3) Where a person is responsible for access to, or exit from, a trunk, main or building restriction road which is in contravention of the provisions of subsection (1), or in respect of which the Administrator has withdrawn his authorization under the provisions of subsection (2), and such person does not bring about the closing or removal of such access or exit within 30 days of the date of the said withdrawal, the Administrator may direct him to close and remove such access or exit, and if he fails to give effect to such direction, the Administrator may cause the access or exit to be closed and removed and recover the cost of such closing and removal from such person.

(4) Whenever the Administrator is of the opinion that any access to, or exit from, a trunk, main or building restriction road which was in existence and in use at the commencement of this Ordinance is for any reason undesired he may close and remove such access or exit if, after consultation with the land owner concerned or person having control over the land, he provides another access or exit to or from the trunk, main or building restriction road in question or another public road: Provided that in such a case the cost of the work shall be paid by the Administration with the proviso, however, that the Administration shall not be responsible for the maintenance of such new access or exit: Provided

die Administrateur vind dat dit vir hom onmoontlik is om 'n ander toegang tot, of uitgang uit, genoemde hoof-, groot- of boubeperkingspad of ander publieke pad, soos voormeld, te verskaf, hy die eienaar of persoon soos voormeld kan vergoed vir die verlies van sodanige toegang of uitgang, en dat sodanige vergoeding bepaal word deur ooreenkoms of by wyse van arbitrasie, na gelang.

„10. (1) Die Landmeter-generaal mag nie 'n algemene plan of die kaarte van erwe, persele, blokke of hoeves wat gesamentlik 'n groep uitmaak wat geheel of gedeeltelik buite 'n stadsgebied geleë is, goedkeur nie (en wel onverskillig of strate of paaie en ope ruimtes wat publieke plekke is of vir publieke plekke bestem is, al dan nie, 'n deel van die kompleks uitmaak) as 'n deel van so 'n erf, perseel, blok of hoeve geleë is binne 'n afstand van eenhonderd meter van die middellyn af van 'n hoof- of boubeperkingspad, tensy bedoelde algemene plan of kaart wesenlik ooreenkom met 'n plan of skets van die voorgestelde aanleg van voormalde kompleks wat die Administrateur goedgekeur het.

(2) Die bepalings van subartikel (1) is *mutatis mutandis* van toepassing op 'n kaart van 'n stuk grond wat grens aan 'n kompleks erwe, persele, blokke of hoeves, as 'n deel van bedoelde stuk grond geleë is binne 'n afstand van eenhonderd meter van die middellyn af van 'n hoof- of boubeperkingspad.

(3) Na goedkeuring ingevolge die bepalings van subartikels (1) en (2), word die titelbewys van die betrokke grond onderhewig gemaak aan die voorwaardes dat:

- (a) die betrokke hoof- of boubeperkingspad nie as gedeelte van 'n stadsgebied of dorp beskou word nie en dat, by die toepassing van hierdie Ordonnansie, die bepalings van artikels *een*, *twoe*, *drie*, *vier*, *vyf*, *ses* en *nege* geld;
- (b) geen bouwerk, uitgesonderd 'n afsluiting, heining of muur wat hoogstens vyf voet bo die oppervlakte van die grond waarop dit staan, uitsteek binne vyftien (15) meter van die grens van die hoof- of boubeperkingspadreserwe opgerig mag word nie;
- (c) geen erwe, persele, blokke of hoeve wat aan 'n hoof- of boubeperkingspad grens vir besigheidsdoeleindes gebruik mag word nie, behalwe waar sodanige erwe, persele, blokke of hoeves ook aan 'n ander publieke pad grens en geen direkte toegang tot, of uit, die hoof- of boubeperkingspad toegelaat word nie.

(4) Wanneer 'n stuk grond opgemeet is of deur 'n opmeting of opmetings in twee of meer stukke onderverdeel is en enige deel van sodanige grond of stuk wat buite 'n stadsgebied geleë is, binne 'n afstand van eenhonderd meter van die middellyn af van 'n hoof- of boubeperkingspad lê, mag die Landmeter-generaal die kaart van sodanige stuk grond nie goedkeur nie, tensy die Administrateur daarop aangeteken het of die grond of stuk daarvan geleë is binne die bogenoemde afstand van die middellyn van die hoof- of boubeperkingspad of nie, en as dit wel daarbinne geleë is, dat die uitleg vir hom aanneemlik is, en mag die Registrateur van Aktes sodanige stuk grond of deel daarvan nie regstreer nie tensy hy sodanige registrasie onderhewig gemaak het aan die voorwaarde dat die grond nie vir besigheidsdoeleindes gebruik mag word nie, buiten waar sodanige grond ook grens aan 'n ander publieke pad en geen direkte toegang tot, of uit, sodanige hoof- of boubeperkingspad toegelaat word nie.

(5) Wanneer die Administrateur te kenne gegee het dat 'n deel van 'n stuk grond wat buite 'n stadsgebied geleë is, binne 'n afstand van eenhonderd meter lê van die middellyn af van 'n hoof- of boubeperkingspad mag die Registrateur van Aktes geen transport van 'n onverdeelde aandeel in daardie grond, wat anders as op grond van 'n erfenis of bemaking verkry is, passeer nie, tensy die Administrateur skriftelik die betrokke transport goedgekeur het, en tensy hy sy goedkeuring onderhewig maak aan die voorwaarde dat die grond nie vir besigheidsdoeleindes gebruik mag word nie behalwe waar sodanige grond ook aan 'n ander publieke pad grens en geen direkte toegang tot, of uit, die hoof- of boubeperkingspad toegelaat word nie.

further that if the Administrator finds that he is unable to provide another access or exit to or from the said trunk, main or building restriction road or other public road as aforesaid, he may compensate the owner or person aforesaid for the loss of such access or exit and such compensation shall be fixed by agreement or arbitration, as the case may be.

“10. (1) The Surveyor-General shall not approve a general plan or the diagrams of erven, lots, blocks or holdings which together form a group (whether or not streets or roads and open spaces which are, or are intended to be public places form part of such a group) situate wholly or partly outside an urban area, if any part of any such erf, lot, block or holding falls within a distance of one hundred metres of the centre line of a trunk or building restriction road, unless the said general plan or diagram corresponds substantially with a plan or sketch of the proposed layout of the said group which the Administrator has approved.

(2) The Provisions of sub-section (1) shall apply *mutatis mutandis* to a diagram of any piece of land adjoining a group of erven, lots, blocks, or holdings, if any part of the said piece of land falls within a distance of one hundred metres of the centre line of a trunk or building restriction road.

(3) After approval under the provisions of sub-sections (1) and (2), the title deed of the land in question shall be made subject to the following conditions:—

- (a) that the trunk or building restriction road concerned is not deemed to be part of an urban area and that, for the purposes of this Ordinance, the provisions of sections *one*, *two*, *three*, *four*, *five*, *six* and *nine* shall apply;
- (b) that no structure, except an enclosure, fence or wall which does not rise higher than five feet above the surface of the land on which it stands, may be erected within fifteen (15) metres of the boundary of the trunk or building restriction road reserve;
- (c) that no erven, lots, blocks or holdings adjoining a trunk or building restriction road may be used for business purposes, except when such erven, lots, blocks or holdings also adjoin another public road and no direct access to, or exit from, the trunk or building restriction road is permitted.

(4) When a piece of land has been surveyed, or has been subdivided by means of a survey or surveys into two or more portions and any part of such land or portion, which is situate outside an urban area falls within a distance of one hundred metres of the centre line of a trunk or building restriction road, the Surveyor-General shall not approve the diagram of such piece of land unless it has been endorsed by the Administrator as to whether the land or portion thereof falls within the above distance from the centre line of the trunk road or building restriction road or not, and, if it does, that the layout is acceptable to him, and the Registrar of Deeds shall not register such piece of land or portion thereof unless he has made such registration subject to the condition that the land shall not be used for business purposes except where such land also adjoins another public road and no direct access to, or exit from, such trunk, or building restriction road is permitted.

(5) When the Administrator has signified that any part of a piece of land situate outside an urban area, falls within a distance of one hundred metres of the centre line of a trunk road or building restriction road, the Registrar of Deeds shall not pass transfer of an undivided share in that land, acquired otherwise than by way of inheritance or legacy, unless the Administrator has agreed in writing to the transfer in question and unless he makes his approval subject to the condition that the land shall not be used for business purposes except where such land also adjoins another public road and no direct access to, or exit from, such trunk or building restriction road is permitted.

(6) 'n Goedkeuring ingevolge hierdie artikel deur die Administrateur verleen, stel niemand van 'n ander wetsbepaling vry nie.

(7) Aan 'n goedkeuring ingevolge hierdie artikel deur die Administrateur verleen, kan verdere voorwaardes verbind word, wat die verdeling van die betrokke grond of van een of ander deel daarvan verbied, of wat die gebruik wat van die betrokke grond of van 'n deel daarvan gemaak word, beperk, of wat die aantal of omvang van geboue, of ander bouwerke wat daarop opgerig mag word, beperk, of wat verbied dat 'n gebou of ander bouwerk daarop opgerig word binne 'n afstand van die betrokke hoof- of boubeperkingspad wat meer is as die minimum van vyftien (15) meter, wat by paragraaf (b) van subartikel (3) bepaal is, en die goedkeuring kan ook bepaal onder watter omstandighede of voorwaardes van hierdie voorwaardes afgewyk kan word.

(8) Neteenstaande enige strydige bepaling in die Registrasie van Aktes Proklamasie, 1939 (Proklamasie 37 van 1939), soos gewysig, moet die transportgewer van grond waarop 'n voorwaarde, bedoel in hierdie artikel of eienaar betrekking het, elke sodanige voorwaarde invoeg in die betrokke transportakte en die Registrasie van Aktes moet op die titelbewys van grond wat die transportgewer of eienaar behou, aantekening maak van elke sodanige voorwaarde wat op die aldus behoue grond betrekking het, en die Administrateur kan die nakoming van so 'n voorwaarde afdwing.

(9) Neteenstaande enigiets in die in subartikel (8) bedoelde Proklamasie, kan die Registrasie van Aktes met die skriftelike goedkeuring van die Administrateur enige voorwaarde, wat ingevolge subartikel (8) in 'n transportakte ingevoeg is of op 'n titelbewys van grond aangeteken is, kanselleer bloot by wyse van 'n aantekening te dien effekte op die titelbewys van die betrokke grond.

(10) Die kansellering van enige voorwaarde ingevolge subartikel (9) kan geskied as gevolg van 'n skriftelike aansoek deur die geregistreerde eienaar van die betrokke grond, vergesel van die goedkeuring wat deur die subartikel vereis word tesame met 'n bewys dat die verbandhouer, indien daar een is, van die voorgestelde kansellering verwittig is."

11. Geen bepaling van hierdie Ordonnansie het die gevolg dat die magte of bevoegdhede wat aan die Administrateur, of die Inspekteur van Mynwese verleen word deur enige wet wat op die mynbedryf betrekking het, of deur die Ordonnansie op Myne, Werke en Minerale 1954 (Ordonnansie 26 van 1954), soos gewysig, of 'n regulasie wat uit kragte daarvan uitgevaardig is, belemmer of verminder word, of dat 'n reg of vergunning aan iemand kragtens so 'n wet of regulasie deur die Administrateur of die Inspekteur van Mynwese toegestaan, belemmer of verminder word nie.

12. (1) Die Administrateur kan regulasies uitvaardig waarin voorgeskryf word —

- (a) die vorm waarin en die wyse waarop by hom aansoek gedoen moet word om die verlening of wysisiging van 'n vergunning, magtiging, goedkeuring of toestemming ingevolge hierdie Ordonnansie, en die inligting, en gelde wat met so 'n aansoek ingediend moet word;
- (b) die spesifikasies waarmee 'n advertensie bedoel in die voorbehoudsbepaling by subartikel (1) van artikel *twoe* moet ooreenkomm, die wyse waarop, die plek waar asook die materiaal waarop of deur middel waarvan, dit vertoon moet word, sowel as die standaard van instandhouding daarvan;
- (c) die vorm en wyse van bestelling van 'n aanseging ingevolge artikel *vier* of subartikel (3) van artikel *agt*;

(2) Die toepassing van regulasies ingevolge paragraaf (b) van subartikel (1) kan beperk word tot 'n bepaalde gebied of tot gebiede van 'n bepaalde soort, of tot advertensies wat van 'n bepaalde pad of van 'n bepaalde soort pad af sigbaar is of tot advertensies wat op 'n bepaalde onderwerp betrekking het.

(6) Any approval granted under this section by the Administrator shall not exempt any person from any provision of any other law.

(7) Any approval granted under this section by the Administrator may be made subject to any further condition prohibiting the division of the land in question or any part thereof, or limiting the use to which the land in question or any part thereof may be put, or limiting the number and extent of any buildings or others structures which may be erected thereon, or prohibiting the erection of any building or other structure thereon within a distance from the trunk or building restriction road in question, which is more than the minimum of fifteen (15) metres as provided in paragraph (b) of sub-section (3), and such approval may also stipulate under what circumstances and terms such conditions may be deviated from.

(8) Notwithstanding anything to the contrary contained in the provisions of the Deeds Registry Proclamation 1939 (Proclamation 37 of 1939) as amended, the transferor or owner of any land to which any condition mentioned in this section relates, shall insert every such condition in the relevant deed or transfer, and the Registrar of Deeds shall endorse upon the title deed of any land retained, by the transferor or owner every such condition which relates to the land so retained, and the Administrator shall be entitled to enforce compliance with any such condition..

(9) Notwithstanding anything contained in the Proclamation mentioned in sub-section (8) the Registrar of Deeds may with the written approval of the Administrator cancel any condition inserted in a deed of transfer or endorsed upon the title deed of land under sub-section (8) merely by an endorsement to that effect upon the title deed of the land in question.

(10) The cancellation of any condition under sub-section (9) may be effected upon a written application by the registered owner of the land concerned, accompanied by the approval required by that sub-section, together with proof that the mortgagee, if any, has been informed of the proposed cancellation."

11. Nothing in this Ordinance shall have the effect of interfering with, or diminishing, the powers or jurisdiction conferred upon the Administrator or the Inspector of Mines by any law relating to mining or by the Mines, Works and Minerals Ordinance, 1954 (Ordinance 26 of 1954) as amended, or any regulation made thereunder, or any right or permission granted to any person under any such law or regulation by the Administrator or the Inspector of Mines.

12. (1) The Administrator may make regulations prescribing —

- (a) the form and manner in which application shall be made to him for the grant or alteration of any permission, authorization, approval or consent under this Ordinance and the information and fees to be submitted with such application;
- (b) the specifications to which any advertisement mentioned in the proviso to sub-section (1) of section *twoe* shall conform, the manner in which, the place where and the material on which or by means of which, it shall be displayed as well as the standard of its maintenance;
- (c) the form and manner of service of a notice to be given under section *four* or sub-section (3) of section *eight*.

(2) The application of regulations made under paragraaf (b) of sub-section (1) may be limited to any specific area or areas of a specified class or to advertisements visible from any specified road or to advertisements visible from roads of a specified class or to advertisements relating to any specified subject.

13. Elkeen wat —

- (a) 'n bepaling van artikel *twee*, *sewe* of *agt* oortreed; of
 (b) versuim om te voldoen aan 'n aanseggung wat die Administrateur ingevolge subartikel (1) van artikel *vier* of subartikel (3) van artikel *agt* aan hom gerig het; of
 (c) strydig met die bepalings van artikel *nege* verantwoordelik is vir toegang tot, of uitgang uit, 'n hoof-, groot- of boubeperkingspad;

is aan 'n oortreding skuldig en strafbaar —

- (i) in die geval van 'n in paragrawe (a) of (b) bedoelde oortreding met 'n boete van hoogstens vyftig pond of met gevangenisstraf vir 'n tydperk van hoogstens drie maande of met beide sodanige boete en gevangenisstraf in die geval van 'n eerste oortreding en met 'n boete van hoogstens eenhonderd pond of met gevangenisstraf vir 'n tydperk van hoogstens ses maande of met beide sodanige boete en gevangenisstraf by 'n tweede of daaropvolgende oortreding; en
 (ii) in die geval van 'n in paragraaf (c) bedoelde oortreding met 'n boete van hoogstens eenhonderd pond of met gevangenisstraf vir 'n tydperk van hoogstens ses maande of met beide sodanige boete en gevangenisstraf.

14. Die Administrateur kan al die bevoegdhede wat hierdie Ordonansie aan hom verleen, of een of meer daarvan, aan een of meer ander persone oordra, en as hy sy bevoegdhede aldus oordra, kan hy die wyse voorskryf waarop sy plaasvervanger 'n bevoegdheid moet uitoefen wat hy aldus oorgedra het.

15. Die bepalings van hierdie Ordonansie bind die staat.

16. Hierdie Ordonansie heet die Ordonansie op Adverteer langs, en Toebou van Paaie, 1960.

No. 31 van 1960.

ORDONNANSIE

Om voorseening te maak vir die herroeping van sekere wette betreffende gevangenisse en verbeteringsgestigte in die Gebied.

(Goedgekeur 21 Mei 1960.)

(Engelse teks deur die Administrateur geteken.)

Die Wetgewende Vergadering van die Gebied Suidwes-Afrika VERORDEN:—

1. Die wette genoem in die bylae van hierdie ordonnansie word hierby herroep in die mate aangedui in die derde kolom daarvan en wel met ingang van 1 Desember 1959.

2. Hierdie ordonnansie beet die Herroepingsordinansie op Gevangenisse en Verbeteringsgestigte 1960.

BYLAE.

Nommer en jaar van wet	Titel of onderwerp van wet	Omvang van Herroeping.
Proklamasie 6 van 1916	Proklamasie op „Gevangenissen en Verbeteringsgestichten”	Die hele
Proklamasie 21 van 1919	„Rechtsbedeling Proklamatie”	Artikel <i>vyftien</i> .
Proklamasie 20 van 1922	Wysigingsproklamasie op „Gevangenissen en Verbeteringsgestichten”	Artikels <i>drie</i> en <i>vyf</i> .

13. Any person who —

- (a) contravenes any provision of section *two*, *seven* or *nine*; or
 (b) fails to comply with a direction issued to him by the Administrator under sub-section (1) of section *four* or sub-section (3) of section *eight*; or
 (c) is responsible for access to, or exit from, a trunk, main or building restriction road in contravention of the provisions of section *nine*;

shall be guilty of an offence and subject —

- (i) in the case of a contravention mentioned in paragraphs (a) or (b) to a fine not exceeding fifty pounds or to imprisonment for a period not exceeding three months or to both such fine and imprisonment in the case of a first offence and to a fine not exceeding one hundred pounds or to imprisonment for a period not exceeding six months or to both such fine and imprisonment in the case of a second or subsequent offence; and
 (ii) in the case of a contravention mentioned in paragraph (c) to a fine not exceeding one hundred pounds or to imprisonment for a period not exceeding six months or to both such fine and imprisonment.

14. The Administrator may delegate all or any of the powers conferred upon him by this Ordinance to any other person or persons, and in so delegating his powers he may prescribe the manner in which his delegate shall exercise any power so delegated.

15. The provisions of this Ordinance shall bind the State.

16. This Ordinance shall be called the Advertising on Roads and Ribbon Development Ordinance, 1960.

No. 31 of 1960.

ORDINANCE

To provide for the repeal of certain laws relating to prisons and reformatories in the Territory.

(Assented to 21st May, 1960.)

(English text signed by the Administrator.)

BE IT ORDAINED by the Legislative Assembly for the Territory of South West Africa as follows:—

1. The Laws specified in the Schedule to this Ordinance are hereby repealed to the extent indicated in the third column thereof with effect from the 1st December, 1959.

2. This Ordinance shall be called the Prisons and Reformatories Repeal Ordinance, 1960.

SCHEDULE.

Number and Year of Law	Title or Subject of Law	Extent of repeal.
Proclamation 6 of 1916	Prisons and Reformatories Proclamation.	The whole.
Proclamation 21 of 1919	Administration of Justice Proclamation.	Section <i>fifteen</i> .
Proclamation 20 of 1922	Prisons and Reformatories Amendment Proclamation.	Sections <i>three</i> and <i>five</i> .

Proklamasie 4 van 1923	„Gevangenisdienst Proklamaties”	Die hele	Proclamation 4 of 1923	Prison Service Procla- mation.	The whole.
28 van 1923 Proklamasie	Rehoboth Gemeente: Proklamasie ter Be- kragting van die Ooreenkoms.	Die volgende woorde in die tweede bylae tot die Ooreenkoms: „GEVANGENISSEN: De Unie Wet op Ge- vangenis en Ver- betergestichten, 1911, zoals toegepast op het Gebied van Zuid- west Afrika door Proklamaties No. 6 van 1916, zoals ge- wijzigd door Prokla- matie No. 20 van 1922.”	Proclamation 28 of 1923	Rehoboth Community: Confirmation of Agreement Procla- mation.	The following words in the Second Sche- dule to the Agree- ment — “PRISONS: The Union Prisons and Reformatories Act, 1911 as applied to the Territory of South West Africa by Proclamation No. 6 of 1916 as amended by Proclamation No. 20 of 1922,”
Proklamasie 30 van 1935	Kriminele Prosedure en Bewyslewering Proklamasie	Artikel drie-honderd vyf-en-veertig.	Proclamation 30 of 1935	Criminal Procedure and Evidence Procla- mation.	Section three hundred and forty-five.

No. 32 van 1960.

No. 32 of 1960.

ORDONNANSIE

Ter wysiging van die wet op die verkoop van en beheer oor, bedwelmdende drank.

(Goedgekeur 21 Mei 1960.)
(Engelse teks deur die Administrateur geteken.)

Die Wetgewende Vergadering van die Gebied Suid-wes-Afrika VERORDEN:—

1. Die onderstaande artikel word hierby na artikel *twee* in die „Drank Licentie Proklamaties” 1920 (Proklamasie 6 van 1920) — hierna heet dit die hoofproklamasie — ingevoeg:—

„2 bis. Geen bepaling van, of voorwaarde gestel ingevolge hierdie proklamasie wat enige Naturel, Asiaat of Kleurling onderskeidend tref, geld enigiemand wat by die Unie van Suid-Afrika of die Gebied deur die Regering van enige ander staat behoorlik geakkrediteer is nie, nóg enige lid van sy gesin wat by hom woon, nóg enige lid van sy personeel wat nie binne die Unie van Suid-Afrika of die Gebied gedomisiliéer is nie.”

2. Artikel *drie* van die hoofproklamasie word hierby gewysig deur die byvoeging van die onderstaande woorde aan die slot van die woordbepaling van „Naturel”:—

„maar sluit uit enige lid van enige ras of tak van enige ras wat die Administrateur by proklamasie in die *Offisiële Koerant* as uit hierdie woordbepaling uitgesluit verklaar.”

3. Artikel *twalif* van die hoofproklamasie word hierby gewysig deur die byvoeging aan die slot van die artikel van die onderstaande voorbehoud:—

„Met dien verstaande dat 'n lisensiehof by die toekenning of hernuwing van 'n lisensie by die groot maat moet aandui of die lisensie vir algemene verkoop bedoel is of vir verkoop aan gelisensiéerde handelaars in drank alleen.”

4. Artikel *vyf-en-twintig* van die hoofproklamasie word hierby gewysig deur die vervanging van paragraaf (a) van subartikel (3) deur die onderstaande paragrawe. Die huidige paragraaf (b) word nou paragraaf (d):—

„(a) Wanneer 'n landdros skriftelik en met sy handtekening sertificeer dat iemand wat ingevolge hierdie artikel verbied is om drank te verkry of te besit, 'n predikant is wat deur die Administrasie

(Assented to 21st May, 1960.)
(English text signed by the Administrator.)

BE IT ORDAINED by the Legislative Assembly for the Territory of South West Africa as follows:—

1. The following section is hereby inserted in the Liquor Licensing Proclamation, 1920 (Proclamation 6 of 1920), hereinafter called the principal Proclamation, after section *two*:—

“2 bis. No provision of, or condition imposed under the authority of this Proclamation which differentially affects any native, Asiatic or coloured person shall apply to any person who is duly accredited to the Union of South Africa or the Territory by the Government of any other state, or to any member of his family living with him or to such members of his staff as are not domiciled within the Union of South Africa or the Territory.”

2. Section *three* of the principal Proclamation is hereby amended by the addition of the following words at the end of the definition of “Native”:—

“but shall not include any member of any race, or branch of any race, declared by the Administrator by proclamation in the *Official Gazette* to be excluded from this definition.”

3. Section *twalif* of the principal Proclamation is hereby amended by the addition at the end of the section of the following proviso:

“Provided that a licensing court in granting or renewing a wholesale licence shall indicate whether the licence is for general sale or for sale to licensed dealers in liquor only.”

4. Section *vyf-en-twintig* of the principal Proclamation is hereby amended by the substitution for paragraph (a) of sub-section (3) of the following paragraphs, the existing paragraph (b) becoming paragraph (d):—

“(a) Whenever any magistrate by writing under his hand certifies that any person who, in terms of this section, is prohibited from obtaining or possessing liquor, is a minister of religion recognised

van Suidwes-Afrika erken word en wat wyn van die soort en in die hoeveelheid in die sertifikaat aangedui *bona fide* nodig het vir gewyde doeleindes, kan enige houer van 'n botteldranklisensie in enige distrik, aan wie so 'n sertifikaat getoon word aan so iemand wyn verkoop van die soort en in die hoeveelheid wat in die sertifikaat genoem word.

- (b) So 'n sertifikaat kan uitgereik word vir enige tydperk, maar hoogstens twaalf maande.
- (c) Elke lisensiehouer moet tydens die aflewing van wyn op grond van so 'n sertifikaat die datum van aflewing, die naam en ligging van die betrokke gelisensiéerde perseel en die soort en hoeveelheid wyn wat afgelewer word, op die sertifikaat duidelik leesbaar en met ink aanteken."

5. Artikel *vyf-en-dertig* van die hoofproklamasie word hierby gewysig —

- (a) deur die vervanging in subartikel (1) van die woord „Januarie“ waar ook al dit voorkom deur die woord „Desember“;
- (b) deur die invoeging na subartikel (3) van die onderstaande subartikel (4); die huidige subartikel (4) word nou subartikel (5):—
- „(4) Elke aansoek wat betrekking het op 'n lisensie by die groot maat moet ook aangee of die lisensie nodig is —

 - (a) vir algemene verkoop, of
 - (b) vir verkoop aan gelisensiéerde handelaars in drank alleen.”

6. Artikel *ses-en-sestig* van die hoofproklamasie word hierby gewysig deur die skrapping van die woorde „buiten die houer van 'n lisensie“ in die voorbehoud by subartikel (1) daarvan.

7. Hierdie ordonnansie heet die Wysigingsordonnansie op Dranklisensies 1960.

No. 33 van 1960.

ORDONNANSIE

Ter wysiging van die wet op wildbeskerming.

(Goedgekeur 21 Mei 1960.)
(Afrikaanse teks deur die Administrateur geteken).

Die Wetgewende Vergadering van die Gebied Suidwes-Afrika met die toestemming van die Goewerneur-generaal dermate sodanige toestemming nodig is vooraf verkreeë en deur boodskap van die Administrateur aan die Wetgewende Vergadering meegedeel ooreenkomsdig die bepalings van artikel *ses-en-twintig* van die Zuidwest Afrika Konstitutie Wet 1925 soos gewysig by artikel *sestien* van die Wysigingswet op Aangeleenthede van Suidwes-Afrika 1949 van die Parlement van die Unie van Suid-Afrika, VERORDEN:—

1. Artikel *elf* van die Ordonnansie op Wildbeskerming 1951 (Ordonnansie 11 van 1951) — hierna heet dit die hoofordonnansie — word hierby gewysig deur die vervanging van die woord „of“ waar dit in subartikel (3) in die Afrikaanse teks vir die sesde keer voorkom deur die woord „op“.

2. Artikel *sestien* van die hoofordonnansie word hierby gewysig deur die vervanging van subartikel (1) daarvan deur die onderstaande subartikel:—

„(1) Behoudens die bepalings van artikels *agt* en *tien* mag niemand wild jag op grond behorende aan die Administrasie of in 'n naturellerereservaat wat oorgedra is aan die Suid-Afrikaanse Naturelletrust in-

by the Administration of South West Africa and *bona fide* requires for sacramental purposes wine of the kind and in the quantity stated in the certificate, any holder of a bottle liquor licence in any district to whom such certificate is presented may sell to that person wine of the kind and in the quantity stated in the certificate.

- (b) Such certificate may be issued for any period not exceeding twelve months.
- (c) Every licensee shall at the time of delivering any wine upon such certificate legibly endorse in ink upon the certificate the date of delivery, the name and situation of the licensed premises concerned and the kind and quantity of wine delivered."

5. Section *thirty-five* of the principal Proclamation is hereby amended —

- (a) by the substitution in sub-section (1) of the word "December" for the word "January" wherever it occurs;
- (b) by the insertion after sub-section (3) of the following sub-section (as sub-section (4),) the existing sub-section (4) becoming sub-section (5);
- “(4) Every application relating to a wholesale licence shall in addition set forth whether the licence is required —

 - (a) for general sale, or
 - (b) for sale to licensed dealers in liquor only.”

6. Section *sixty-six* of the principal Proclamation is hereby amended by the deletion of the words "other than the holder of a licence" in the proviso to sub-section (1).

7. This Ordinance shall be called the Liquor Licensing Amendment Ordinance, 1960.

No. 33 of 1960.

ORDINANCE

To amend the law relating to the preservation of game.

(Assented to 21st May, 1960.)
(Afrikaans text signed by the Administrator.)

BE IT ORDAINED by the Legislative Assembly for the Territory of South West Africa, with the consent of the Governor-General in so far as such consent is necessary previously obtained and communicated to the Legislative Assembly by message from the Administrator in accordance with the provisions of section *twenty-six* of the South West Africa Constitution Act, 1925, as amended by section *sixteen* of the South West Africa Affairs Amendment Act, 1949, of the Parliament of the Union of South Africa as follows:

1. Section *eleven* of the Game Preservation Ordinance, 1951 (Ordinance 11 of 1951), hereinafter called the principal Ordinance, is hereby amended by the substitution in sub-section (3) for the word "of" where it appears for the sixth time in the Afrikaans text of the word "op".

2. Section *sixteen* of the principal Ordinance is hereby amended by the substitution for sub-section (1) thereof of the following sub-section:

“(1) Save as in sections *eight* and *ten* provided, no person shall hunt game upon land owned by the Administration or in any native reserve vested in the South Africa Native Trust constituted in terms of

gestel by artikel vier van die Naturelletrust en -grond Wet 1936 (Wet 18 van 1936) nie, buiten met die magtiging van 'n permit wat onderteken is deur die landdros van die distrik waarin sodanige grond geleë is, of, in die geval van 'n naturellerereservaat, deur die Bantoesakekommisaris vir die distrik waarin sodanige reservaat geleë is, wat uitgereik kan word by betaling van die bedrag en onderhewig aan die voorwaardes wat die Administrateur voorskryf: Met dien verstande dat geen sodanige permit geld ten opsigte van grond wat aan die Administrasie behoort en verhuur is nie buiten met die skriftelike toestemming van die huurders daarvan."

3. Die tweede bylae van die hoofordonnansie word hierby gewysig deur die vervanging van DEEL II deur die onderstaande DEEL: —

„(DEEL II — VOËLS).

Alle soorte voëls met die uitsondering van die onderstaande: —

Swartkraale (*Corvus capensis*).
Veld- of Kaapse mossies (*Passer melanurus*).
Muisvoëls (*Colius colius*).
Tiptols (*Pyenonotus capensis* en *Pyenonotus nigricans*).
Rooibekvinke (*Quelea quelea*).
Geelvinke (*Ploceus velatus*).
Bosduwe (*Columba guinea*).
Parakiete (*Agapornis roseicollis*).
Ringnekduwe (*Streptopelia capicola*) (behalwe in distrikte uitgesonder by regulasie)"

4. Hierdie Ordonnansie heet die Wysigingsordonnansie op Wildbeskerming 1960.

No. 34 van 1960.

ORDONNANSIE

Ter wysiging van die wet op Wildtuine en Private Wildreserves.

(Goedgekeur 21 Mei 1960.)

(Afrikaanse teks deur die Administrateur geteken).

Die Wetgewende Vergadering van die Gebied Suidwes-Afrika VERORDEN: —

1. Artikel een van die Ordonnansie op Wildtuine en Private Wildreserves 1958 (Ordonnansie 18 van 1958) — hierna heet dit die hoofordonnansie — word hierby gewysig deur die volgende woordbepaling na die woordbepaling van „wildtuin” in te voeg:

„Natuurtuin” 'n gebied wat ingevolge artikel drie bis afgesonder en behou is en gebruik word vir die voortplanting, beskerming en behoud daarin van wilde dierelewé en wildeplantegroei in die belang en tot voordeel en genot van die inwoners van die Gebied.”

2. Artikel twee van die hoofordonnansie word hierby gewysig —

- (a) deur na die woord „dierelewé” die woord „en” in te voeg; en
- (b) deur die woorde „en voorwerpe van geologiese, etnologiese, historiese of ander wetenskaplike belang” te skrap.

3. Die volgende artikel word hierby na artikel drie van die hoofordonnansie ingevoeg:

3 bis. Die Administrateur kan by proklamasie in die *Offisiële Koerant* enige staatsgrond afsonder as 'n natuurtuin. Die

section four of the Native Trust and Land Act, 1936 (Act 18 of 1936) except under permit, signed by the Magistrate of the district in which such land is situate, or in the case of such a native reserve, by the Bantu Affairs Commissioner for the district in which the reserve is situate, which may be issued upon payment of such fee and subject to much conditions as the Administrator may prescribe: Provided that no such permit shall be valid in respect of land owned by the Administration and leased except with the written consent of the lessees thereof."

3. The Second Schedule to the principal Ordinance is hereby amended by the substitution for PART II of the following PART:

“(PART II. BIRDS).

All species of birds with the exception of the following:

Black crows (*Corvus Capensis*)
Field or Cape Sparrow (*Passer melanurus*)
Colies (*Colius colius*)
Bul-buls (*Pyenonotus capensis* and *Pyenonotus nigricans*)
Red-billed Queleas (*Quelea quelea*)
Masked Weavers (*Ploceus velatus*)
Cape Rock Pigeons (*Columba guinea*)
Rosy-faced Lovebirds (*Agapornis roseicollis*)
Turtle Doves (*Streptopelia capicola*) (except in districts excluded by regulation)"

4. This Ordinance shall be called the Game Preservation Amendment Ordinance, 1960.

No. 34 of 1960.

ORDINANCE

To amend the law relating to game parks and private game reserves.

(Assented to 21st May, 1960.)
(Afrikaans text signed by the Administrator.)

BE IT ORDAINED by the Legislative Assembly for the Territory of South West Africa as follows: —

1. Section one of the Game Parks and Private Game Reserves Ordinance, 1958 (Ordinance 18 of 1958) — hereinafter called the principal Ordinance — is hereby amended by the insertion of the following definition after the definition of "game park": —

"'nature park' means an area reserved in terms of section three bis and used for the propagation, protection and preservation therein of wild animal life and wild vegetation for the benefit, advantage and enjoyment of the inhabitants of the Territory;".

2. Section two of the principal Ordinance is hereby amended —

- (a) by the insertion of the word "and" after the words "animal life"; and
- (b) by the deletion of the words "and objects of geological, ethnological, historical and other scientific interest".

3. The following section is hereby inserted after section three of the principal Ordinance.

grense van enige grond aldus afgesonder word in die proklamasie omskryf."

4. Artikel vier van die hoofordonnansie word hierby gewysig deur na die woord „wildtuin” die woorde „of 'n natuurtuin” in te voeg.

5. Artikel vyf van die hoofordonnansie word hierby gewysig deur na die woord „wildtuin” orals waar daardie woorde in die artikel voorkom die woorde „of 'n natuurtuin” in te voeg.

6. Artikel ses van die hoofordonnansie word hierby gewysig deur na die woord „wildtuin” orals waar daardie woorde in die artikel voorkom die woorde „of 'n natuurtuin” in te voeg.

7. Artikel dertien van die hoofordonnansie word hierby gewysig deur aan die end van paragraaf (a) van subartikel (1) die woorde „en die natuurtuine vir die doelendes opgenoem in artikel een” by te voeg.

8. Artikel sewentien van die hoofordonnansie word hierby gewysig —

(a) deur in subartikel (1) na die woord „wildtuin” orals waar daardie woorde voorkom die woorde „of 'n natuurtuin” in te voeg;

(b) deur na die woord „wildtuine” in subartikel (2) die woorde „of natuurtuine” in te voeg.

9. Artikel twintig van die hoofordonnansie word hierby gewysig deur na die woord „wildtuin” in paragraaf (d) van subartikel (1) die woorde „'n natuurtuin” in te voeg.

10. Artikel een-en-twintig van die hoofordonnansie word hierby gewysig deur na die woord „wildtuin” orals waar daardie woorde in die artikel voorkom die woorde „of 'n natuurtuin” in te voeg.

11. Die volgende artikel word hierby na artikel een-en-twintig van die hoofordonnansie ingevoeg:

„21bis. Hierdie Ordonnansie doen in geen opsig afbreuk aan die bepalings van die Ordonnansie op Natuurlike en Historiese Gedenkwaardighede, Oudheid-oorblyfsels en Antieke Voorwerpe, 1948 (Ordonnansie 13 van 1948) nie.”

12. Artikel drie-en-twintig van die hoofordonnansie word hierby gewysig deur na die woord „wildtuine” die woorde „natuurtuine” in te voeg.

13. Die lang titel van die hoofordonnansie word hierby gewysig deur na die woord „wildtuine” die woorde „natuurtuine” in te voeg.

14. Hierdie Ordonnansie heet die Wysigingsordonnansie op Wildtuine en Private Wildreserves, 1960.

No. 35 van 1960.

ORDONNANSIE

Ter wylsing van die wet op patente, modelle, handelsmerke en oueursregte.

(Goedgekeur 21 Mei 1960.)

(Engelse teks deur die Administrateur geteken.)

Die Wetgewende Vergadering van die Gebied Suidwes-Afrika VERORDEN:—

1. Die onderstaande artikel word hierby ingevoeg na artikel sewentien van die Proklamatie op Patenteen, Modelleen, Handelsmerken en Auteursrechten 1923 (Proklamasie 17 van 1923) soos gewysig:—

Outeursregte van die Administrasie op sekere werke.

17bis Sonder inkorting van enige regte of voorregte van die Administrasie van die Gebied behoort die oueursreg van enige werk wat hetsy voor of na die inwer-

boundaries of any land so reserved shall be defined in the proclamation.”

4. Section four of the principal Ordinance is hereby amended by the insertion of the words “or a nature park” after the words “game park”.

5. Section five of the principal Ordinance is hereby amended by the insertion of the words “or a nature park” after the words “game park” wherever they occur in that section.

6. Section six of the principal Ordinance is hereby amended by the insertion of the words “or a nature park” after the words “game park” wherever they occur in that section.

7. Section thirteen of the principal Ordinance is hereby amended by the addition of the words “and the nature parks for the purposes mentioned in section one” at the end of paragraph (a) of sub-section (1);”.

8. Section seventeen of the principal Ordinance is hereby amended —

(a) by the insertion of the words “or a nature park” after the words “game park” wherever they occur in sub-section (1);

(b) by the insertion of the words “or nature parks” after the words “game parks” in sub-section (2).

9. Section twenty of the principal Ordinance is hereby amended by the insertion of the words “a nature park” after the words “game park” in paragraph (d) of sub-section (1).

10. Section twenty-one of the principal Ordinance is hereby amended by the insertion of the words “or a nature park” after the words “game park” wherever they occur in that section.

11. The following section is hereby inserted after section twenty-one of the principal Ordinance:—

“21bis. This Ordinance shall in no way be prejudicial to the provisions of the Natural and Historical Monuments, Relics and Antiques Ordinance, 1948 (Ordinance 13 of 1948).”

12. Section twenty-three of the principal Ordinance is hereby amended by the insertion of the words “nature parks” after the words “game parks”.

13. The long title of the principal Ordinance is hereby amended by the insertion of the words “nature parks” after the words “game parks”.

14. This Ordinance shall be called the Game Parks and Private Game Reserves Amendment Ordinance, 1960.

No. 35 of 1960.

ORDINANCE

To amend the law relating to Patents, Designs, Trade Marks and Copyright.

(Assented to 21st May, 1960.)

(English text signed by the Administrator).

BE IT ORDAINED by the Legislative Assembly for the Territory of South West Africa as follows:—

1. The following section is hereby inserted in the Patents, Designs, Trade Marks and Copyright Proclamation, 1923 (Proclamation 17 of 1923), as amended, after section seventeen thereof —

Copyright by the Administration in certain works.

17bis. Without prejudice to any rights or privileges of the Administration of the Territory, where any work has, whether before or after the commencement of this

kingtreding van hierdie proklamasie deur of onder die opdrag of beheer van die genoemde Administrasie opgestel of gepubliseer is, aan die genoemde Administrasie onderhewig aan 'n moontlike ooreenkoms met die oueur, en duur dan voort vir 'n tydperk van vyftig jaar van die eerste publikasie van sodanige werk."

2. Hierdie Ordonnansie heet die Wysigingsordonnansie op Patente, Modelle, Handelsmerke en Outeursregte 1960.

Proclamation, been prepared or published by or under the direction or control of the said Administration, the copyright in the work shall, subject to any agreement with the author, belong to the said Administration, and in such case shall continue for a period of fifty years from the date of the first publication of the work.

2. This Ordinance shall be called the Patents, Designs, Trade Marks and Copyright Amendment Ordinance, 1960.